

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik X.

V Ljubljani, junija 1893.

6. zvezek.

Praznik presv. rešnjega Telesa.

Sveti spomin.

Peter je odprl svoja usta in rekel:
Vi veste, kako je Jezusa iz Nazareta
Bog mazilil s sv. Duhom in močjo, ka-
teri je prehajal dobrodelajoč in ozdrav-
ljajoč vse od hudiča nadlegovane.

Ap. Dj. 10, 38.

A. 1. Sv. pismo nam je ohranilo prelepo prikazen, katero je gledal sv. Janez apostol. *In jaz sem videl sveto mesto — novi Jeruzalem iti z neba od Boga, pripravljeno kakor nevesto okinčano svojemu možu.* (Raz. 21, 2.)

2. Ta prekrasno opletena nevesta pa je sveta katoliška cerkev, nevesta Jezusa Kristusa, okinčana je s prelepimi godovi in svetki, kakor smo jih zaporedoma sem obslužavali, postavim: žlahtnodišeči godovi Marije Device, rudeči godovi Jezusa Kristusa in ogrevajoči prazniki sv. Duha, ali pa danes biser vseh godov in največji kinč Jezusove neveste svete katoliške cerkve — god presvetega rešnjega Telesa, ko božjega Ženina spremljamo v slovesnih obhodih, za Jezusom hodimo, molimo in prepevamo, Jezus pa nas blagoslavlja in duše ozdravlja, kakor že svoje dni po besedah sv. Petra, aposteljna, ki pravi: *Vi veste, kako je Jezusa iz Nazareta Bog mazilil s sv. Duhom in močjo, kateri je prehajal dobrodelajoč in ozdravljajoč vse od hudiča nadlegovane.* (Ap. Dj. 10, 38.)

3. Sicer bi se Telovo moralo praznovati na Veliki četrtek, ko je Jezus postavil ta presveti zakrament; pa takrat nosi sv. nevesta

žalostno obleko zaradi trpljenja in smrti svojega ženina. Zato je pa ta presveti spomin preložen na najlepšo dôbo, ko je vse veselo, vse cvetoče, vse dišeče — za Jezusa prelepo okinčano. Zares, vesel je današnji praznik za vsacega kristijana, posebno pa za pobožne duše, za goreče prijatelje in častilce presv. rešnjega Telesa. Potrudimo se, da v svojem srečnem hvalažno obnovimo ta sveti spomin.

B. Vsak god ali praznik nas spominja nekdanjih dogodkov, ali svojega prvega začetka. Tako posebno današnji praznik in pa slovesna procesija imata za seboj prav mikaven spomin in zveličanski nauk za nas. Telovo in telovska procesija pa nas spominja:

1. Da je Jezus nekdanj okoli hodil po svetu v vidljivi človeški podobi ali telesu. Zbral si je sveto deželo za svoje pozorišče, to je tista dežela, katero je Bog obljubil svojemu izvoljenemu ljudstvu — Izraelu; presrečna dežela, po kateri se je svoje dni méd in mleko cedilo. Imela je dva oddelka; posebno slovel je del takraj Jordana s svojimi tremi pokrajinami: Galileja, Samarija in Judeja. Vse te kraje je Jezus prehodil, in sicer trikrat med svojim podučevanjem, kakor kaže učeni P. Kohem. — Še celo meje je prekoračil in prišel na ajdovsko zemljo. Pa nikoli sam, njegovi učenci, posebno dvajnaest apostolov, ga povsodi spremljajo. Pridružila se jim je mnogokrat neprešteta truma ljudi — pet tisoč samo možkih, še velikoveč ženskih in tudi otrok, kakor n. pr. ob čudoviti pomnožitvi kruha, ob ozdravitvi slepca Jeriškega, ali pri svojem vhodu v Jeruzalem. (Tega svetega obhoda se danes spominjamo, da, ljubi Jezus ga vpričo nas ponavlja, in ni tako male gorske farice, kjer bi tega obhoda ne bilo, ni mesta tako velikega, kjer bi se telovska procesija med katoličani ne vršila. Zato pa tudi ne more biti noben neveren Tomaž, govoreč: Ako Jezusa ne vidim, ne verujem! Danes ga vidimo — mogočnega Boga — mimo iti, prehajati naše mesto, našo vas, tako da s svetim apostolom Janezom smemo in moremo reči: *Kar je bilo od začetka, kar smo slišali, kar smo s svojimi očmi videli, kar smo gledali, in so naše roke potipale, od Besede življenja — kar smo videli in slišali, vam oznanujemo, da tudi vi družbo s nami imate, in da je naša družba s Očetom in njegovim Sinom Jezusom Kristusom.* (I. Jan. 1, 1. 3.) Torej imamo še danes tudi drugi spomin:

2. da je Jezus blagoslavljal ali dobrodelal povsod. In resnično: kakor ljubo solnce ogreva ves svet, in na vse kraje in dežele razliva svoje oživljajoče žarke — tako in še neskončno obilnejše je Sin božji na ves svet vsem ljudem delil dobrote. Tukaj je bolnik, ga ozdravi,

da nese posteljo (Mat. 9, 6); sreča gluhega muteča, mu uho odprè (Mark. 7, 34); slepecu dá pogled (Luk. 18, 43); ženi krvaveči zdravje (Mat. 9, 20). Obsedencev je neštevilno reševal, gobavecv trumoma očiščeval, Jezus je dobrote in blagoslov vsakemu delil, še otročiče je rad blagoslavljal.

Tako zakramentalni Jezus še danes blagoslavlja vse male in odrasčene; na vse kraje sveta tečejo danes štirje zveličalni potoki blagoslova božjega iz Jezusovega rešnjega Telesa. Pri prvem blagoslovu molimo za pomoč zoper strelo in hudo uro, govoreči: „A fulgure et tempestate, libera nos Domine!“ Saj veste, kako grozno je, kadar v temni noči nevihta buči, in strela šviga, da se zdaj tu, zdaj tam plameneči hrami zažarijo. Nekdo je pri taki priliki rekel: „Mislil sem, da bo sodnji dan!“ Moč zoper vzbunjene življe ima le Bog, Jezus, ki je prepovedal morju in valovom divjati, da so morali potihnuti. — Sicer so ljudje znašli jeklenico, ki strelo sicer na se vleče, pa zoper nevihto, točo, ploho nas varuje le božja roka, obrani nas blagoslov Jezusa Kristusa.

Pri drugi postaji prosimo, naj ljubi Jezus blagoslovi vso zemljo, ter prežene kužne zrake, da bi bila rodna leta, zdravi in mirni časi, ko pojemo: „A peste, fame et bello, libera nos Domine!“ t. j. kuge, glada, vojske, reši nas Gospod. Stari ljudje so nam še vedeli pripovedovati o hudih časih, ko so te davice ljudi mučile: kuga, da so celi dan, nepretrgoma mrliče na mirovišče iznašali, oj groza! Glad ali lakota, da so ljudje lakote omedlevali; ali četudi so mnogo jedli, vendar so gladovali. Vojska, ko je kri kar curkoma tekla, vse vpilo in bežalo pred krutim sovražnikom, ki je ogrdil nedolžnost, popalil hrame in mesta, porušil svetišča, oskrnil hišico Jezusovo: tabrnakelj! Danes ljubi Jezus blagoslavlja vso zemljo; o, da bi te morivke milostno od nas odvrčal!

Pri tretjem blagoslovu telovske procesije živega Jezusa prosimo za odvrnitev največje nesreče, ko molimo: „Nagle, neprevidene in večne smrti, reši nas o Gospod!“ Taka smrt je že za gledalce grozna, še bolj strašna pa je za nesrečneža samega, ki je v velikih grehah živel dolga leta, ter ni maral za cerkev, zakramente, pridigo, Boga, ne za Marijo Devico, pač pa za kvarte, kupico, puško — in zdaj se v krčmi za mizo zgrudi in nič več ne dahne; zdaj v snegu obleži, in za večno zaspi. Ali ne bomo zdihnili pri takem mrliču: „O nesrečnež, kje pa je tvoja duša! Bržkone v peklju, v večnem plamenu. — Oh, da bi ljubi Jezus danes blagoslovil vse ljudi, grešnike, naj bi nobeden nesrečne smrti ne zaspal. O, da bi se

spolnile besede pesmi: „Nas nobeden ne zgubi svojih bratov in sestic.“

Ko četrtočrat poklekne, ponovimo prejšnje prošnje, in še dastavimo novo molitvico govoreči: „Ab omni malo, libera nos Domine!“ — Vsakega zlega — reši nas Gospod; t. j. suša, moča, rja, snet; pri živini: bolezen, nesreča. In mili Jezus se obrne na vse štiri kraje sveta, ter reče po mašnikovih ustih: *Z nebeškim blagoslovom bodi blagoslovljen, branjen in ohranjen ta kraj in vsi njegovi stanovniki, pa tudi njive in zemlje sad.* — Tako torej imamo danes ponavljanje in spomin tega, ko je svoje dni Sin božji zemljo prehajal dobrodelajoč in ozdravljajoč vse od hudiča nadlegovane. Oh, pač blag, svet je ta spomin.

Tretjič se pa danes živo spominjamo: Da so tisti čas ljudje Jezusa klečé molili. — Kdor je Kristusa poznal in za pravega Boga spoznal, sleherni je Jezusa klečé molil: kakor sveti trije kralji — *prišli smo ga molit*, (Mat. 2, 2.) *pokleknivši so ga molili*. (Mat. 2, 11.) Gobavec ga je molil. (Mat. 8, 2.) Žene ob grobu ga molijo. (Mat. 28, 9.) Učenci ga molijo ob vnebohodu. (Mat. 28, 17.) *Ko so ga videli, so ga molili*.

Tako se vrši tudi danes, ko se oziramo proti Jezusu v presvetem rešnjem Telesu, ga molimo, in to je tudi dolžnost: a) vsakega kristijana. „Venite adoremus“ — pridite ga molit! nas mati sv. cerkev vabi pred altar, ker tukaj je naš pravi Bog in Zveličar v podobi kruha; tukaj je naš pomočnik, ki hoče vsem deliti dobrote: *Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas okrepčam*. (Mat. 11, 28.) In ker smo vsi slabi in obteženi z grebi, hudo vestjo, zato je nas vseh velika dolžnost, da se kakor berači pred nebeškim zdravnikom radi in pogostoma zbiramo; posebno pa še b) udje bratovščin, kakor bratovščine sv. Alojzija. Že sem vas šestokrat vspodbujal k Alojzijeви šestnedeljski pobožnosti, ki v tem obstoji, da se posebno mladi ljudje obojega spola skozi šest nedelj udeležujejo svetih zakramentov, da pred podobo sv. Alojzija klečijo, molijo in pojó, njegove čednosti premišlujejo in posnemajo. Pa še danes vas povabim, ljuba mladina, v Alojzijevo zavezo — mladeniče v bratovščino to, deklice pa k tej pobožnosti, da bomo po vzgledu sv. Alojzija tudi radi klečali in molili pred altarskim zakramentom. Najbolj pa je to naloga ali dolžnost: c) bratovščine vednega češčenja presv. rešnjega Telesa, ki se je ustanovila in naglo razširila čez cele škofije. Udje vednega češčenja (ki sem vas danes k poduku in letnemu zborovanju pozval) vi ste požrtvovalno obljubo prevzeli, da

bodete na vse načine skrbeli za snago v cerkvi, za krasoto službe božje, naj bi tudi ubogim cerkvam bilo mogoče telo Jezusa Kristusa zavijati v drago tančico, ne pa, kakor se je žal mnogokrat videlo, v raztrgane cape. Poleg skrbi za zunajno lepoto smo pa tudi prevzeli skrb za vedno češčenje presv. rešnjega Telesa, Jezusa Kristusa, naj bi ne bilo dneva, še ure ne, ko bi pred altarjem nihče ne klečal! In ako nam to telesno mogoče ni, naj bi se vsaj duhovno vršilo; to je potem pravo vedno češčenje presv. rešnjega Telesa, ko eden preneha, jih že deset drugih začne svojo molitev, češčenje. Ne pozabite te svoje obljube in še drugi obilno pristopite, naj bode ljubi Jezus vedno češčen v presvetem rešnjem Telesu!

C. Veseli praznik je danes; Jezus sam se poniža in hodi med nami v procesiji po ulicah in potih, ter deli vsem in na vse kraje blagoslov in dobrote. — O le radi pridite ga molit vsi, posebno udje bratovščin, enkrat pa bomo v nebeškem vrtu v večni procesiji ga hvalili in čistili. Amen.

Simon Gaberc.

Druga nedelja po binkoštih.

I. Homilija.

Neki človek je napravil veliko večerjo in jih je veliko povabil.

Luk. 14, 16.

Vse večje praznike sv. cerkev obhaja z osmino, t. j. pri nekaterih najvišjih praznikih celi teden obhaja ravno tisto skrivnost pri sveti maši in v duhovnih molitvah; o družih, nekoliko manjših godovih pa se le ob kratkem spominja dotične prazniške skrivnosti. Tudi praznik presv. rešnjega Telesa ima svojo osmino, katera se pa še bolj očitno obhaja, kakor druge, ker se ves teden pred izpostavljenim sv. rešnjim Telesom sveta maša opravlja in se v nekaterih krajih z enako slovesnostjo litanije molijo. Posebno pa nas nedelja v tej osmini opozarja na zakrament presv. rešnjega Telesa, ker nam govori o veliki večerji, h kateri jih je bilo prav veliko povabljenih. Ker so se pa prvi imenitnejši povabljeni izgovarjali, poslal je gospod hlapce po cestah in ulicah, naj pripeljejo k gostiji uboge in hrome,

slepe in kruljeve; ker je bilo pa še vedno prostora v hiši, pošlje jih na ceste in razpotja ter naj silijo, kar jih tam dobé, k veliki gostiji. — Premislimo danes nekoliko, kaj pomeni ta prilika.

I. Človek, kateri je napravil veliko večerjo, je Bog sam. Velika večerja je 1. kraljestvo božje na zemlji, to je cerkev Jezusa Kristusa. Veliko, t. j. vse je povabil, vendar najprej po očakih hebrejsko in posebej po Mojzesu in prerokih izraelsko ljudstvo, sploh pa je klical tudi pogane ali ajde. Prvi povabljeni so vendar judje. Hlapec, kateri je ob uri večerje, t. j. ob prihodu Kristusovem, o ustanovitvi Kristusove cerkve poslan bil povedat judom, da naj pridejo, ker je že vse (t. j. potrebne resnice in milosti) pripravljeno, je bil Janez Krstnik, so bili koj nato apostelnji in učenci Kristusovi in njihovi nasledniki.

Kaj pa so povabljeni judje storili? Vsi skupaj so se začeli izgovarjati, Jezusa Kristusa niso hoteli poslušati, Mesija ali Zveličarja ne sprejeti, v Jezusovo cerkev niso hoteli stopiti. Tri posebej imenuje sv. evangelij; in kateri so ti trije? a) Pristavo sem kupil, — b) pet parov volov sem kupil, — c) oženil sem se. — Po nauku sv. Avgušтина in drugih cerkvenih učnikov kažejo ti tri studence, iz katerih izvirajo vse pregrehe in hudobije, in ti trije studenci so po besedah sv. Janeza (I. 2, 16.): *Vse, kar je na svetu, je poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja.* — Ta, ki pristave kupuje in jih ogleduje, se skazuje ošabno in raznaša, napihuje in prevzetuje, pomeni napuh življenja, torej sploh a) n a p u h n j e n e, p r e v z e t n e i n o š a b n e. — Drugi, kateri poskuša svojih pet parov volov, orje z njimi in kupčuje, da bi več prioral, priredil, pridobil, premoženje si pomnožil, pomeni poželenje oči, b) l a k o m n e i n s k o p e, k i l e g l e d a j o, d a b i i m e l i v e č i n v e č b o g a s t v a. — Tretji, kateri se je oženil, pomeni poželenje mesa t. j. c) n e č i s t e, s l a d n o s t n e, p o ž r e š n e.

Vsi ti trije so se skupaj začeli izgovarjati: „ne morem priti, imej me izgovorjenega.“ Pač res prevzetni farizeji; sladnostni, nečisti, sploh napuhnjeni judje se niso hoteli ponižati, lakomni niso hoteli postati ubogi v duhu, nečisti niso hoteli krotiti svojega mesa, ne biti čistega srca, torej niso mogli v nebeško kraljestvo. Časne skrbi in opravila, pozemeljske reči in bogastva, telesno veselje in uživanje so jim branile vstop v Kristusovo cerkev.

Kadar se pa hlapec vrne in pove to gospodu, se hišni gospodar razsrdi, ter reče: „Pojdi brž po cestah in ulicah mesta, in pripelji uboge in hrome, slepce in kruljeve, t. j. ker imenitni, bogati, premožni mej judi, farizeji in saduceji — učeni in prebrisani pismarji — prej že povabljeni — niso hoteli vstopiti v božje kraljestvo, v Kristusovo cerkev, naj pa se povabijo in pokličejo vanjo oni po cestah in ulicah, t. j. cestninarji in samarijani, revni in priprosti, zaničevani, taki, ki so onim trem nasprotni, kakor ubogi in hromi, slepi in kruljevi.

Ker je pa še prostor bil, ukaže gospod hlapcu: Pojdi na razpotja in prelaze, in primoraj jih vstopiti, da se napolni moja hiša, t. j. povabi ajde, pogane ali malikovalce, kateri so kot zgubljeni sin daleč se odtegnili od Boga, podali na široko pot, po misli farizejev in pismarjev preskočili vse ograje. „Primoraj jih“, da vstopijo, t. j. ker so se dalje zgubili na široki poti greha in hudobije, preskočili vse postave, zašli v zmote in zlobe, potrebujejo več pomočka, več milosti, da spoznajo svoj stan in se spreobrnejo, in se napolni moja hiša. — To se je tudi zgodilo. Aposteljni že so šli po Jezusovem povelju od judov k paganom, po svetu tedaj znanem, v Azijo, Afriko in Evropo, so oznanovali jim Jezusovo vero ter sprejemali jih v njegovo sveto cerkev k veliki večerji; in to se je godilo vsa naslednja stoletja in se godi še dandanašnji čas, kadar namestnik Kristusov — poglavar sv. katoliške cerkve — misijonarje pošilja na vse kraje po vsem svetu, oznanovat sv. evangelij vsem narodom.

Grozne, pregrozne so pa poslednje besede Gospodove: *Povem vam pa, da nobeden onih mož, kateri so bili povabljeni, ne bo okusil moje večerje* — pa ne more drugače biti, ker se prevzetni nočejo ponižati, lakomni nočejo postati ubogi v duhu, usmiljeni in dobrotljivi, nečisti nočejo se očistiti, tudi res ne morejo v Jezusovo sveto cerkev, v kraljestvo božje na zemlji. — To je tedaj prilike prvi pomen.

II. Velika večerja je 2) presv. rešnje Telo, sv. obhajilo, ker Gospod Jezus Kristus ne ponuja le nebeških resnic in milosti, temveč sam sebe daje našim dušam v hrano in zveličanje. Večerja se imenuje sv. rešnje Telo, ker je ta zakrament z nekrvavo daritvijo nove zaveze vred postavil Jezus Kristus na večer svojega življenja na zemlji, pred svojo smrtjo pri zadnji večerji; večerja se imenuje ta presveti zakrament, ker naj ga prejemamo po trudnem delu v zakramentu svete pokore; večerja se tudi imenuje, ker naj jo vživamo na večer svojega življenja kot popotnico v srečno več-

nost. — Velika je tudi ta večerja, ker ima neskočno veliko v sebi, Jezusa Kristusa, kateri je Bog in človek, naš Gospod, Odrešenik in Zveličar in bo enkrat naš Sodnik; velika je, ker je pripravljena za neskončno ceno krvi Jezusove z njegovo smrtjo na križu; velika je, ker je ustanovljena za vse ljudi, za vse kraje in za vse čase, katoliška, kakor je katoliška prava sv. cerkev Jezusova.

Povabljeni smo k nji vsi pravoverni katoliški kristijanje že pri sv. krstu, pri vstopu v katoliško cerkev, in ob uri večerje, t. j. kadar dorastemo in smo podučeni in pripravljene za njo, in posebej ob velikonočnem času, kadar nam velewa sv. katoliška cerkev, pošilja Gospod svoje služabnike povabljenim, naj pridejo, ker je vse pripravljeno. Pa kaj se godi celo v katoliški cerkvi? Ali radi prihajajo povabljeni katoliški kristijanje k Gospodovi večerji, vsaj ob uri, o velikonočnem času? Dostikrat se vsi skupaj izgovarjajo: „Pristavo sem kupil“ pravi prvi; „pet parov volov imam poskusiti“, pregovarja drugi; „oženil sem se in ne morem priti“, pravi tretji, „imej me izgovorjenega“. In kdo so ti in taki katoliški kristijanje? Prvič imenitni, sloveči, učeni, gosposki, slavni pred svetom, mogočni, ponosni, kateri pristave kupujejo ter jih ogledujejo, se z njimi ponašajo, bahajo, prevzetujejo, nečimerno se napihujejo s svojo učenostjo. Kaj, jaz tako učen, tako visok, tako imeniten, pa bi se tolikanj ponižal, da bi se spoznal grešnika, šel k spovedi, spolnil cerkveno zapoved, šel k sv. obhajilu — o kaj še, čemu mi je tega treba! Jaz nikogar ne potrebujem! Imej me izgovorjenega!

Drugič premožni in bogati, ki imajo opraviti z denarjem, zlatom in srebrom, z obrtnijo in kupčijo, z veliko kmetijo, po njivah z žitom, po prodajalnicah z blagom, po sejmeih z živino itd., kateri tako poskušajo svoje voli ter se vedno trudijo, da bi lakomni in skopi pridobili si še več — po pravici ali krivici — umetno in prekanjeno ter srečo vživali v svojih zakladih. Kaj, jaz tako premožen, tako bogat, tak trgovec in obrtnik, pa bi pustil tak posvetni dobiček, pa bi ne kupoval in ne prodajal ob nedeljah in praznikih, pa bi se varoval laži in goljufije, pa bi nazaj dajal tuje blago, popravljal to ali ono krivico, o tega pa ne! Na goljufiji svet stoji! Jaz torej ne morem k spovedi, saj tudi odveze ne dobim; kaj meni sveto obhajilo, če je tudi velika noč, da je le denar; imej me izgovorjenega!

Tretjič poželjivi, nesramni in nečisti v mislih, željah, besedah in dejanjih, kateri so udani mesenim sladnostim, katerim je trebuh bog, kateri le na to merijo, kaj bomo jedli in pili, kako se oblačili in razveseljevali; kateri imajo pregrešno znanje, se ženijo in možijo

po nekrščansko, nekatoliško, po rokovnjaško, pohajajo po glediščih in plesiščih, ter sami pohujšani, pohujšujejo še druge. Kaj, jaz bi se zatajeval in postil ob petkih in drugih prepovedanih dneh, mesa ne jedel, to-le družino, to znanje pustil, na raje, plesišča — četudi ob nedeljah — ne hodil, o tega pa ne! To je še-le pravo življenje, prava večerja; k Gospodovi večerji pa ne morem; imej me izgovorjenega!

Ljubi moji! Ali ni celo v katoliski cerkvi mnogo tacihi zlasti sedanji čas, kateri so vdani poželenju mesa, poželenju oči in napuhu življenja? Kaj opravijo služabniki Gospodovi — duhovni pastirji, pridigarji in spovedniki — pri tacihi, kateri se celo poboljšati nočejo! Ali se je čuditi potem, da srdit pravi hišni gospodar hlapcu: „Pojdi brž po cestah in ulicah mesta, in pripelji sam uboge in brome, slepe in kruljeve.“ In le ti, glejte! prihajajo k mizi, k veliki večerji Gospodovi, t. j. cestninarji in samarijani, t. j. nizki iz nizkih stanov, zaničevani pred svetom, taki, ki niso veljavni v očeh imenitnih, premožnih posvetujakov, kakor ubogi in hromi, slepi in kruljevi.

Prihajajo ubogi v duhu, ki so učeni, pa za to ne vedó, se ne napihujejo, so ponižni; ki so bogati, premožni, pa srca na pozemeljske zaklade ne navezujejo, temveč svoje premoženje po volji božji obračajo; hromi, kateri imajo zdrave ude, močne roke in noge, zdrav život, pa mu ne dovolijo nič nezmernega, nič nečistega, krotijo in zatajujejo svoje počutke; slepi, kateri ne zaupajo svojim očem, luči svojega uma, marveč obračajo k luči sv. vere in kličejo: *Gospod, razsvetli nam oči, da ne zaspimo v smrtno spanje!* Kruljevi, kateri, dasi postavni, ravni in pokončni, vendar spoznajo, da potrebujejo dušne pomoči, božje podpore, palice svete katoliške cerkve, in torej prosijo: *Gospod, vodi naše stopinje po potih pravičnosti!*

„In ker je še prostor, da se napolni moja hiša, pojdi, pravi Gospod v svoji pravični milosti, pojdi na razpotja in prelaze in primoraj jih vanje“, t. j. očitne grešnike in grešnice, kateri so zabredli v velike hudobije, tem hočem dati več milosti, jih takorekoč morati, in glejte, taki delajo pokoro, se spreobračajo in poboljšajo, ter kakor spokorna Magdalena, kakor zgubljeni pa zopet najdeni sin prihajajo k sv. obhajilu, k veliki večerji Gospodovi, ter jo uživajo sebi in svojim dušam v hrano v večno zveličanje.

III. Velika večerja je pa 3) kraljestvo božje na onem svetu, to je večno zveličanje v nebesih. Večerja se prav imenuje nebeško veselje, ker se uživati more še-le, kadar se človeku nagne dan in pride večer življenja, kadar pridni delavec, delavka — z dela

in teže po dnevni vročini in težavi — gre počivat in uživat veselje Gospodovo. Velika je ta večerja, ker jih je veliko povabljenih, to je vsi, vsi smo vstvarjeni za nebesa, vsi poklicani, dasiravno bo malo izvoljenih. Ob uri večerje, to je za posameznega posebna, za vse vesoljna ali poslednja sodba. V omenjeni priliki se nam kaže, kateri ne pojdejo, ne morejo v nebesa: tisti, kateri imajo opraviti tu s pristavami, z volmi, z ženitvami, kateri nočejo biti ponižni, usmiljeni in dobrotljivi, čisti in nedolžni. *Bog, kateri nas je vstvaril brez nas, nas ne bo zveličal brez nas.* Hudobni se ne pogubijo zato, ker ne morejo biti dobri, ampak zato, ker nočejo biti dobri. In koliko je tacihi med katoliškimi kristijani, med najprej povabljenimi. Torej pojdejo v nebesa oni s cest in mestnih ulic, ubogi in hromi, slepi in kruljevi, in ne le ti, koliko jih pojde v nebesa z razpotij in prelazov po posebni milosti božji, od solnčnega vzhoda in zahoda, izmed krivo-verceev in malikovaveev, kateri bodo poslušali glas vesti, glas božji in *bodo v nebeškem kraljestvu pri mizi Gospodovi pri večerji z Abrahamom, Izakom in Jakobom, otroci kraljestva*, to je katoliški kristijanije, *pa bodo pahnjeni v vnanjo temo, kjer bo jok in škripanje z zobmi.*

Kristijanije! marsikaj vemo iz Jezusovega nauka o nebeškem veselju, n. pr. da bo večno, da ga nobena sila, nobena oblast vzeti ne more, da bodo izvoljeni v veseli družbi z angelji, svetniki, pri Mariji, pri Jezusu; da se bodo veselili svojih dobrih del na zemlji in hvalili Boga za vse milosti, da ne bo nobene težave, nobene zopernosti, da bodo Boga prav spoznali, spoznavaje ga gledali in uživali v ljubezni; vendar bo po besedah sv. Pavla nebeško veselje toliko, da se dopovedati ne more in popisati ne dá.

Da torej pridemo kedaj v to nebeško veselje, k veliki večerji Gospodovi v nebesa, ne ljubimo sveta, ne tega, kar je v njem, to je, poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja, kar pa ni iz Očeta. Svet preide in njegovo poželenje. Kdor svet ljubi, Očetove ljubezni ni v njem. Ljubimo torej Očeta in spolnujmo njegovo sveto voljo. Kdor stori voljo božjo, ostane vekomaj. Bodimo ubogi in hromi, slepi in kruljevi pred svetom, bogati homo, zdravi, razsvetljeni in podpirani pred Bogom, kedaj deležni velike večerje njegove v nebeškem kraljestvu. Veseli hvalimo Boga, da Gospod v obilni milosti svoji kliče v nebesa one: zunaj razpotij in prelazov katoliške cerkve; pred vsem vendar prosimo, da se ne spolnijo pregrozne besede: *Povem vam, da nobeden onih mož, kateri so bili povabljeni, ne bo okusil*

moje večerje — ker niso le trije, temveč jih je brez števila, da zlasti tem našim zaslepljenim bratom in sestram nakloni posebnih milosti, da jih primora k pravemu spoznanju, k spreobrnjenju in tako k večnemu življenju, da se napolni hiša Gospodova z nami tamkaj — v svetih nebesih. Amen.

† Josip Marn. (1873.)

2. Prazni izgovori odvrčajo kristijane od večkratnega sv. obhajila.

In so se začeli vsi skupaj izgovarjati. Luk. 14, 18.

Prilika današnjega evangelija mi daje povod govoriti vam o neki zadevi, ki se, Bogu bodi potoženo, le preveč kristijanom zdi premalo važna in jo vsled tega zanemarjajo. Kakor so se namreč po besedah evangelijskih vsi povabljeni izgovarjali, da ne morejo priti na ono veliko večerjo, tako tudi dandanašnji ljudje le prenašlo dobé kak izgovor, da ne prihajajo bolj pogosto k oni večerji, ki nam jo je pripravil sam Jezus Kristus. Zaradi postranskih opravkov ni mogel priti nihče povabljenih k večerji; zato se je hišni gospodar tudi razsrdil nad njimi ter rekel: *Povem vam pa, da nobeden onih mož, kateri so bili povabljeni, ne bo okusil moje večerje.* Ta obsodba zadene tudi vse zanikrne kristijane.

Tri izgovore nam navaja sv. Lukež. Kateri najnavadnejši izgovori pa kristijane odvrčajo od večkratnega sv. obhajila? Prazni so vsi, le preglejmo jih zapored.

I. Prvi izgovor glasi se tako-le: Jaz grem v letu le enkrat k sv. obhajilu, ker tudi cerkev ne tirja večkrat. — Ljubi moj kristijan! Ozriva se nekoliko nazaj v prejšnje čase krščanstva.

Zgodovina sv. cerkve nam pripoveduje to-le: V prvih časih, ko so se verniki morali še skrivati pred malikovalci, zbirali so se vsak dan, dobro poslušajte, vsak dan prejemali sv. rešnje Telo. Kar pové sv. Lukež o prvih kristijanih jeruzalemskih, da so bili namreč *združeni v lomljenju kruha*, (Dj. ap. 2, 42) to naznanja sv. Avguštin z besedami: Dnevi kristijanov so sami prazniki. Pri vsaki sv. maši je mašnik (škof) zbrane nagovoril rekoč: Pristopite, bratje, k sv. obhajilu! In pristopili so vsi razun katehumenov, to je onih, ki so se še-le pripravljali za sv. krst, in razun tistih grešnikov, ki so delali očitno pokoro. Angeljski kruh so tudi dajali nedolžnim otročičem.

Tako je bilo v oni zlati dobi, ki se nikdar več ne povrne, v oni sveti dobi, ko je imela sveta cerkev kolikor vernikov, pa skoraj ravno toliko svetnikov.

V teku časa pa je prvotna gorečnost vedno bolj pešala, četudi se je število kristijanov urno množilo. V času preganjanja so imeli verniki vedno smrt pred očmi, ko pa je začetkom četrtega stoletja cesar Konstantin napravil verski mir, tedaj so se kristijanje čutili bolj varne, zato pa tudi manj skrbne za svojo dušo. K sv. obhajilu so pristopali samo ob nedeljah. Splošno ljudsko preseljevanje jih je zmotilo še bolj. Naveličali so se tudi tedenskega sv. obhajila in kmalu so se zadovoljili sv. obhajilo prejemati samo ob velikih praznikih: o Božiču, Veliki noči in o Binkošti. Ti trije prazniki so postali tudi ojstra cerkvena zapoved. Ko pa je krščansko življenje opešalo tako, da marsikdo še o teh treh praznikih ni pristopil k mizi Gospodovi, odjenjala je sv. cerkev zopet nekoliko in postavila najmanjše stevilo na leto, namreč število eno! L. 1215 je namreč cerkveni zbor lateranski odločil, da ima vsak vernik obojega spola, kakor se pameti zavé, dolžnost sv. obhajilo prejeti vsaj enkrat v letu, in sicer o velikonočnem času; to pa s pristavkom, da se sicer izbóči. To zapoved je potrdil sredi šestnajstega stoletja tudi tridenški cerkveni zbor in v tem oziru tudi pod smrtnim grehom zavezal vse kristijane.

V cerkveni zapovedi ni nobene besedice brez pomena. Torej tudi besedice „vsaj“ nikar ne preziraj, ljubi kristijan. Poglej, sveta cerkev je tvoja skrbna mati, od zibeli do groba ji leži na srcu tvoj dušni in telesni blagor in ti moreš tako nehvaležen biti, da se za želje in prošnje svoje predobre matere nič ne meniš? Ti nočeš obdržati v spominu besedice „vsaj“ in se tudi v dejanju po nji ne ravnaš, da bi namreč večkrat med letom prejel sv. zakramente. Ali ne veš, da se sveta cerkev pri vseh svojih odredbah ravna po željah svojega nebeškega ženina?

In kaj je rekel božji ženin, predno je postavil zakrament presvetega rešnjega Telesa? *Is srca sem želel to velikonočno jagnje jesti s vami.* (Luk. 22, 15.) Ker je hotel takrat postaviti zakrament presvetega rešnjega Telesa, zato je njegovo hrepenenje tako veliko, tako močno. Če pa je Jezusovo hrepenenje tako goreče, da postavi ta zakrament, ali se mar ne spodobi, da tudi verniki srčno hrepené zavžiti njegovo telo in njegovo kri, in sicer prostovoljno iz ljubezni, ne pa prisiljeno, ali iz vsakoletne navade? Vprašam vas, ali ni to dovolj nečastno za nas, če nas cerkev mora s posebno postavo siliti k ljubezni do svojega Zveličarja? Tolaži me pri tem le to, da je bila ta zapoved dana samo za mlačne kristijane.

Takim pa žuga Jezus, da jih bode *izpljunil iz svojih ust.* (Razod. 3, 16.) Če pa pomislim po drugi strani, kako veliko je število

mlačnežev po vsem katoliškem svetu in se jih tudi pri nas ne manjka, potem me ta misel navdaja z grozo. Bojim se namreč, da bi ravno mlačneži ne potrdili enkrat besedij Kristusovih: *Veliko jih je poklicanih, ali malo izvoljenih.* (Mat. 22, 14.) Bojim se namreč, da bi se nad njimi ne uresničila beseda sv. Bonaventure: *Kdor iz zaničnosti ali zaničevanja ne prihaja k mizi Gospodovi, pripravlja si pogubljenje.* In do tega mora priti, če se bodo nahajali kristijani, kateri menijo, da so že prav dobri, če gredó dvakrat k sv. obhajilu, če trikrat, pa že skoraj svetniki. Zlasti za možke, ne vem, kaj bo. Ali naj Bog ustvari zanje druga nebesa? Pa tudi nekatere zanikarne ženske menda mislijo, da jim Bog nebesa kar navrže.

II. Pa pojdimo dalje. Drugi izgovor, ki se včasih sliši, se glasi: Jaz nisem vreden, da bi večkrat prejel sv. obhajilo. Tudi ta izgovor je prazen, kakor prvi.

Kaj pa se pravi to: Jaz nisem vreden, da bi večkrat prejel sv. obhajilo? To se ne pravi nič drugega, kot to, da imaš ti z enim ali več smrtnimi grehi obteženo vest; zakaj le smrtni greh zadržuje vredno sv. obhajilo. In kaj je tvoja dolžnost, da se vrednega storiš sv. obhajila? Prav nič drugega, kakor da opraviš poprej dobro spoved. Za to pa, kaj ne, si prelen? Glej, to je pravi izgovor: prezanikaren, prelen si, da bi se večkrat s skesano spovedjo pripravil tudi za vredno sv. obhajilo. Ti nimaš prave, hvaležne ljubezni do Jezusa Kristusa,

Pa porečete: Tak človek se le ponižuje pred Bogom. Jaz pa vam rečem: Le recite taki ponižni duši: ti si v smrtnih grehih, ti nimaš posvečujoče milosti božje; in hitro boste videli, kako bo zrastle nad vami. — Res je, da v pravem pomenu besede nihče ni vreden sv. obhajila, tudi angelji in svetniki ne. Kdor bi torej šel na to, ta bi celo svoje življenje ne okusil večerje Gospodove. In vendar potrebuje tudi duša večkrat hrane; saj telo še po trikrat na dan.

Dobro veš, ljubi kristijan, da se dá z vsako rečjo in z vsacim opravilom polagoma doseči večja popolnost. Nobeden ne pade učen iz nebes, veli pregovor, pa tudi pobožen ne. Kdor pa trdno sklene skrbno se varovati vsacega smrtnega greha, kdor potem vedno bolj pazi tudi na male grehe, tak se sčasoma more povspeti do visoke stopinje krščanske popolnosti. Treba se je vstrajno vaditi. Če pa se ti večkrat v letu ne znaš ali nočeš pripraviti za sv. obhajilo, ali mar meniš, da se boš naenkrat, ravno o velikonočnem času storil prav vrednega? Skušnja in pamet ti kažeta, da si tista leta bolj mlačno prejel sv. zakramente, ko si jih prejel samo enkrat, bolj pobožno pa tista leta, ko si jih prejel po večkrat. Le ozri se nazaj na otroška

leta. Takrat si šel večkrat med letom k sv. obhajilu, zato si lažje izprašal vest bolj natanko, srčnejše je bilo tvoje kesanje in trdni sklep je obsegal vse posamezne grehe. Pristopal si vsled tega k sv. obhajilu z bolj živo vero, s trdnejšim zaupanjem in bolj gorečo ljubeznijo. Ali mar ni bilo tako?

Resnično je pa tudi, da so nekateri kristijani, ki še enkrat v letu zares niso vredni sv. obhajila, ker jim spovednik pri najboljši volji ne more dati sv. odveze. So pa to tisti, kateri živé v starem sovraštvu, v starih krivicah, v privajenem pijančevanju, v večletnem grešnem znanju. Ti vsi vedó, da so to cele vrste smrtnih grehov, in da se jih je treba spovedati po številu, toda, ker pridejo na leto le enkrat k spovedi, ne vé skoraj nobeden naznaniti števila smrtnih grehov. Zato so najprej pomanjkljive take spovedi, še manj pa je verjeti tacemu grešniku, da se bo zares poboljšal, razun, če greh njega zapusti. In vendar za vse take grešnike iz navade ni družega pripomočka, kot grešno prilžnost zapustiti in ubogati spovednika, kadar mu naročí, kedaj naj zopet pride k spovedi ter odločiti se za večkratno sv. obhajilo. Če pa grešnik tega noče, potem ima po vsaki spovedi in po vsacem sv. obhajilu, ki bi ga bil s prazno obljubo prigoljufal od spovednika, dva smrtna greha več, dvojni božji rop več in je dvakrat gotoveji v satanovih krempljih.

III. Tretji izgovor, ki se tu pa tam sliši, je pa ta-le: Kaj bom hodil večkrat k sv. obhajilu, saj tudi drugi, ki hodijo po večkrat, niso boljši.

Kakor pri onih dveh izgovorih, tako tudi tukaj zopet trdim: Tudi ta izgovor je prazen in ničev. Treba je stvar le nekoliko prevdariti, in ne kar površno soditi.

Najprej mi boste morali pritrditi, da svet življenje taci kristijanov, ki večkrat pristopajo k božji mizi, navadno hujše presojuje in dostikrat preojstro sodi. Kakor se na dobro pometenih tleh vsaka posamezna smet poprej in lažje zapazi, tako se tudi bolj vidi vsaka napaka pri kristijanu, ki hišo svojega srca skrbno pometa. Velicij hudobij jim po pravici ne morete očitati, kaj ne, da ne? In verjemite mi, kdor zabrede v velike pregrehe in tudi hoče v njih ostati, tak bo še enkrat na leto težko prišel k spovedi, in še takrat bolj zaradi listka. Ne rečem sicer, da bi ne bila mogoča, toda silno redko kedaj taka peklenska hudobija, da bi kdo v velicij hudobijah trdovratno živel, pa vendar pogostokrat hodil k sv. obhajilu.

Če praviš, ljubi kristijan, da tudi drugi niso boljši, pomisli dalje tudi to, da nikakor ne moreš vedeti, v kolike hudobije bi bili oni zabredli, ko bi jih ravno pogostno sv. obhajilo ne bilo tega obvarovalo.

Sicer pa menda ne boš hotel biti tako rekoč vsegaveden in vsegapričujoč, da bi videl v srce onih kristijanov ter mogel presojudati, koliko so se že poboljšali, odkar so začeli pogosteje prejemati sv. obhajilo. To more le Bog.

Pa še nekaj ti povem, da ne boš v zmoti zaradi večkratnega sv. obhajila. Dobro vedi, da večkratno sv. obhajilo ni znamenje svetosti, ampak le najzdatnejši pripomoček res enkrat svet postati, večno se zveličati.

Sliši se včasih še kak izgovor zaradi večkratnega sv. obhajila, a eden je publejši od drugega, nima ne glave ne nog. Pri luči svete vere se razkadé kakor megla, kadar ob poletni vročini solnčni žarki padejo nanjo. Vsi izgovori zoper večkratno sv. obhajilo morejo mamiti in slepiti le tiste, kateri nočejo sami nič misliti, so preleni in rajši ubogajo popačeno svojo natoro, kateri taki izgovori dobro uga-jajo, ali pa poslušajo hudobno družčino.

Da je vse to, kar sem vam danes govoril, resnično, za to mi je priča sam Jezus tukaj pričujoč, on, ki je rekel: *Resnično, resnično vam povem, ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi.* (Jan. 6, 54.) Da je vse to resnica, pričajo naj mi vsi svetniki in svetnice Božje. Zakaj ti so ravno po prečudni moči te nebeške jedi dosegli to, kar so sedaj, ter prišli, kakor Elija do gore Horeba, v nebeški Jeruzalem. Pričajo naj mi o tem verne duše v vicah, katere pač sedaj vest peče, da so lahkomišelnost opustile marsikatero sv. obhajilo, zlasti ob času posebnih odpustkov. Pričajo naj mi tudi pogubljeni v peklu, kateri bi sedaj pač radi združeni z nebeškim Jagnjetom, a na zemlji niso marali za njegovo družbo. Priče resničnosti mojih besedij, pravim slednjič, boste enkrat vsi, ki me danes tukaj poslušate, priče mi boste takrat, ko se vam bodo pri božji sodbi *oči odprle* (Luk. 24, 31), in bomo vsi *sojeni po svojih delih.* (Raz. 20, 12.) Amen. Val. Bernik.

Tretja nedelja po binkoštih.

I. Srce Jezusovo neusahljivi studenec.

Veselo bote zajemali vodo iz studencev zveličanja. Iz. 12, 3.

A. 1. Blizo mesta Sihar v sveti deželi je zemljišče, katero je očak Jakob podaril svojemu sinu Jožefu. Na tem torišču je Jakob skopal globok studenec, ki je še v srednjem veku meril 32 metrov in še zdaj ima 23 metrov globočine. Pri tem slavnem studencu je neko poldne Jezus utrujen počival. Kar pride samarijanka po vodo, ter se začneta pogovarjati. „Daj mi piti“, reče Zveličar. Deklica se zavzame, ter odgovori: „kako moreš ti od mene tirjati pijačo, ko si pa jud — samarijani in judje pa se ne družijo. Na to je Jezus odgovoril, in ji rekel: *Ako bi ti spoznala dar božji in kdo je, ki ti pravi: daj mi piti, bi bila ti njega prosila morebiti in bi ti bil dal žive vode.* (Jan. 4, 5—10.)

2. Zakaj je neki Sin božji pri tem Jakobovem studencu sedel, počival in govoril o čudežni pijači žive vode? Hotel je naznaniti, da je on tisti studenec Jakoba, kakor je tudi iz njegovega rodu, in mu je tudi celo podoben ali sličen: kar je bil ta globoki studenec za Jakoba in jude, to je za nas kristijane Sree Jezusa Kristusa, pri katerem se danes počijmo in veselimo. Kakor so samarijani sploh in posebno siharčani radi hodili k temu studencu po vodo, dasiravno daleč, in so jo radi pili, tako tudi mi kristijani prav radi tečemo k Srcu Jezusovemu in z veseljem srkamo vodo, živo vodo večnega zveličanja, kar je že prerok Izaija davno prej gledal in prerokoval: *Veselo bote zajemali vodo iz studencev zveličanja.* (Iz. 12, 3.)

3. Kaj pa izvira iz tega Zveličarjevega studenca, kaj si zajmamo v presv. Srcu Jezusa Kristusa? Nekateri ljudje za vodo nič ne marajo; mora že druga pijača biti, da jih gane in razveseli! Siro-maki so, ker ne vedó, da studenček Jezusovega Srca daje zveličansko vodo; milost božja nam iz tega božjega studenčka izvira. Da boste torej še rajši prihajali k Jezusovemu presv. Srcu, vam želim danes preveselo resnico razložiti, da je Sree Jezusovo neusahljivi studenec, iz njega nam izvira odpuščanje 1. grehov, 2. kazni. — Poslušajte me veselo in pazljivo, zbrane ovčice Kristusove, ki žejne zveličanskih naukov pred božjim Srcem stojite! O Sree Jezusovo bodi počeščeno!

B. 1. Vsaka hiša, slehrni gospodar hoče imeti svoj lastni studenec na svojem zemljišču in sicer prav blizo svojega doma, da si

lahko vode dobiva za se, kuhinjo in bleve — torej za ljudi in živino svojo. Tako je hotel tudi ljubi Jezus na svojem zemljišču, sv. kato-liški cerkvi, imeti lastni studenec, kjer bi se krepile vse njegove ovčice vernih kristijanov: zato je izvolil sredino svojega Srca. Iz njega nam izvirajo vse milosti božje, ker to pomeni voda — v sve-tem pismu (Jan. 4, 10) ali rosa nebeška (Iz. 45, 8). Tako je menil Jezus, ko je govoril: *Ako je kdo žejen, naj pride k meni in naj pije.* (Jan. 7, 37.) Iz Srca Jezusovega nam pritaka največja milost božja, namreč — odpuščanje naših grehov.

a) Vse druge milosti božje bi bile prazne, bi nam nič ne hasnile za nebesa, če bi le-te ne dobili iz Srca Jezusovega — le na odpu-ščenje grehov se naslanjajo vse druge milosti. In v presv. Sre-u Jezu-sovem je odpuščanje naših grehov. Le poglejmo samo nekatere grešnike, ki so v njem dobili odpuščanje. Sv. apostol Peter se je bil grozno pregrešil zoper Sina božjega — pa je tudi spoznal strašno težo svojih grehov, kar nam spričuje njegov apostolski tovariš, sveti Matej, pišoč: „Peter se je spomnil besede Jezusove, ko je rekel: Predno bo petelin zapel, me boš trikrat zatajil. In je šel ven, in je bitko jokal.“ (Mat. 26, 75.) Ta spomin na Jezusovo prerokbo mu je še večjo žalost delal, da je vedno jokal, dokler ni pri Jezusu opravil spovedi: „Ko so tedaj odjedli — po vstajenju — reče Jezus Simonu Petru: ‚Simon Janezov‘, me ljubiš bolj, kakor le-ti?‘ Reče mu: ‚Gospod, ti veš, da te ljubim‘; reče mu Jezus — ‚pasí moja jagnjiča‘.“ (Jan. 21, 15.) Tako si je grešni Peter zajel iz Jezusovega Srca zopet milost, ali je dobil odpuščanje grehov! — Kaj bi vam razlagal nadrobno zgodbo znane grešnice Marije Magdalene, ki je bila globoko zagazila v blato nemarnosti in pohujšljivosti. Samo vprašam vas, kje pa je ta sirota dobila odpuščanje svojih grdih in brezštevlnih grehov? Ali je iz srca zapeljivcev dobila odpuščanje? — Oj, nikoli ne! — Butara njenih grehov jo je tirala k nogam Jezusa Kristusa — ondi je jokala — govoriti same žalosti ni mogla — je poljubovala noge Sina božjega, jih rosila s solzami in s svojimi lasmi jih je obrisavala. In tukaj na Sre-u Jezusovem si je zajela živo vodo večnega zveličanja, ko ji je Jezus rekel: *Odpuščeni so ti grehi.* (Luk. 7, 48.) To srečo smo pa tudi že mi tisočkrat imeli si zajemati iz božjega Srca odpu-ščenje grehov naših. — Ne samo trikrat kakor Peter, morda jezerkrat smo Jezusa razžalili; ne samo v nori mladosti, kakor mlada in zala Magdalena — še v starih dnéh, ko bi že res modri in spokorni morali biti — smo še nebeškega Očeta različno razžalili z mnogoterimi pre-grehami in hudobijami. Saj zdaj stari prigovor: „Starost je slabost“

več ne velja, temveč zdaj se večkrat pravi in vidi, da starost je hudobnost! Pa v svojih hudobijah smo veselo pritekali k božjemu studencu Jezusovega Srca in zajeli smo si vselej iz njega: odpusčenje grehov. Pridite torej vsi, ki vas grehi težijo, *veselo bode*te *zajemali vodo iz studencev zveličarja*. Ker ta studenec je tudi:

b) *neusahljiv*. — Zlati studenčki zginejo, zdravilne kopeli prenehajo, še jezero se posuši, učenjaki celó menijo, da je nezmerna puščava Sahara, 120 jezer. milj zemljišča, nekdanje morje, pa se je popolnoma posušilo; utegnili bi zmanjkati livadam trave, zemlji praha, še morju kapljic: pa Jezusovemu studenčku — presv. Srcu — ne bo nikdar zmanjkalo zveličalne vode. Srce Jezusovo je neusahljivi studenec milosti in usmiljenja za nas in za vse grešnike; vsi so in bodo dobivali odpusčenje grehov.

Zakaj pa nam tedaj sv. pismo kaže take grešnike, ki so se pogubili, kakor Juda Iškarijot? Satan se jim je nalagal, da za nje pri Bogu ni več odpusčanja, da je njihov greh večji, kakor pa usmiljenje božje. (Cf. I. Moz. 4, 13.) Pa to ni res, ker božji Duh nas iz ust sv. apostola Pavla drugače uči, ko pravi: *Kjer je bil greh obilen, je milost bila še obilnejša*. (Rim. 5, 20.) To se pravi: da milost božja presega vse grehe, vse hudobije sveta. In kar nam je tukaj sveti apostol Pavel tolažljivo z besedami povedal, je Bog že v starem času dejanjsko spričal, da kjer je bil greh obilen, ondi je milost božja bila še obilnejša. Bržkone so ljudje za očaka Noeta bili najhudobnejši, ker vse meso je skvarilo dobro stezo. Vse polno je bilo grešnikov v dolinah, in vrhunci bregov so kar mrgoleli grešnikov, na najvišjih gorah so zopet bile trume grešnikov, torej res obilno greha — pa milost božja je bila še čezobilna, ki je pobožnega Noeta in rodbino za petnajst komolcev čez gore v povodnji nosila in obvarovala. (I. Mojz. 7, 20.) Bregovi pomenijo grehe — in voda milost božjo. — Ali pa mislite, da samo za petnajst komolcev je milost božja višja, kakor so gore naših grehov? Ali je samo petnajst vedric milosti božje v Srcu Jezusovem več, kakor je mi za odpusčenje svojih grehov potrebujemo? Oj ne! Srce Jezusovo je neusahljivi studenec usmiljenja do nas grešnikov; iz njega nam vedno teče neizmerna milost, kakor že božji Duh govori: *Ona je ljudem neizmeren zaklad; kateri ga rabijo, so deležni božje prijaznosti, in se priporočajo z darovi krotitve*. (Modr. 7, 14.) In ravno zato moremo veselo zajemati iz tega božjega Srca, ker se nobenemu grešniku ni treba bati, da bi zanj kdaj zmanjkalo milosti odpusčanja. — V tem božjem Srcu Jezusovem so torej

zraven prijaznosti božje ali odpuščenja grehov — tudi še dobiti darovi krotitve — ali odpuščenje:

2. k a z n i zasluženih. — Celó sv. pismo nam spričuje, da Bog po odpuščenem grehu človeka še kaznuje ali kroti. Ali nista Adam in Eva vse svoje žive dni za kazen bila iz raja izpahnjena, dasiravno jima je Bog greh odpustil? — Ali ni moral ozdravljeni bolnik, kateremu je bil Jezus najprej grehe odpustil, še za kazen svojo posteljo zadeti na hrbet, ter nesti domov? in očiščeni gobovci iti še daleč k duhovnikom — za kazen in krotitvo? Tako moramo po zadobljenem odpuščenju naših grehov tudi mi še nositi kazni krotitve na tem svetu, ali pa pokoro delati nekdanj v vicah, ali pa moramo zopet iti v studenec Jezusovega Srca po svete odpustke, ki nam zaslužno kazni prikrajšajo ali tudi popolnoma zbrišejo.

a) Tako odpuščenje zasluženih kaznij ali odpustke res zadobimo pri Jezusu: Le pomislimo in prevdarimo samo naslednje besede, ki jih je ljubi Jezus svoje dni govoril, sveti apostol Matej pa nam v tolažbo zapisal: *Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas okrepčam. Vzemite moj jarem na-se, in učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen, in pokoj najdete svojim dušam. Moj jarem namreč je sladak, in moje breme je lahko.* (Mat. 11, 28—30.) Kdo pa se trudi in kdo je obtežen? — Spokorniki so obteženi s svojimi grehi in obloženi z zasluženimi kaznimi, ki se vedno trudijo v vsakdanji krotitvi jih rešeni biti. Take torej Jezus k sebi vabi ter obeta, da jim bo pomagal, jih okrepčal — težo kazni ali polajšal ali celó odvezl, da najdejo veselje in pokoj svojim dušam. V presv. Sreču Jezusovem je torej polajšava bremena ali zasluženih kazni — t. j. odpustek popolni ali nepopolni. — In res! to je mili Zveličar sam pokazal nad desnim razbojnikom. Poleg Jezusa je namreč visel grešnik Dizmas; ko je videl vse čudežne zgodbe ob smrti Kristusovi, ga je spoznal za Boga, k njemu se obrne, ter se spové svojih grehov in prosi: „Gospod! spomni se me, kadar prideš v svoje kraljestvo.“ In Jezus mu je rekel: „Resnično ti povem, danes boš z menoj v raju.“ (Luk. 23, 42—43.) To nam kaže, da mu je Jezus odpustil vse grehe, in prizanesel ali zbrisal tudi vse zaslužene kazni, ali podelil popolni odpustek, inaiči bi mu ne bil rekel: „Danes boš z menoj v raju.“

b) Imenitni studenci pa so zaklenjeni; le kdor ima ključ do njih, smé si vodo zajemati. Tako je tudi božji studenček sicer zaklenjen, pa Jezus je izročil sv. Petru in njegovim naslednikom svete ključe, govoreč: *Peter! tebi dam ključ nebeškega kraljestva. In*

karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih. (Mat. 16, 19.) Tako nam sv. apostol Peter po rimskem papežu odpira studenec božjega Srca, ali deli svete odpustke, ki nam v nebesih pred Bogom zбриšejo naše kazni. Zato so pobožni spokorniki kaj veseli na dan svetih odpustkov, da jim po vsi pravici veljajo besede sv. preroka: *Veselo bote zajemali vodo iz studencev zveličarja.* Kakor je živahno in veselo v toplem poletju na cvetečih livadah ali njivah, ko si urne bučelice zbirajo sladkodišeči méd — še veselejše se gibljejo pobožne duše na dan svetih odpustkov. — Na S. se delijo večkrat sv. odpustki, in se zbere po sedemsto do jezer pobožnikov, ki od ranega jutra klečijo in molijo pred sv. križem, naj bi jim mili Jezus iz svojega božjega studenca podelil svete odpustke. — Bil je dan porcijunkule; blizo dvajset spovednikov je imelo vedno dela zadosti, eden duhovnikov je nepretrgano delil sv. obhajilo. Le koliko veselja, koliko gorečnosti je bilo! Ali pomislimo današnje veselje pobožnih kristijanov celega sveta. Vse je na nogah, vse zbrano pri božjem studencu, vse crpa sv. odpustke iz presv. Srca Jezusovega, pa jih nikoli zmanjkalo ne bo.

C) To imate torej, ljubljene duše, neusahljivi studenec, presveto Srce Jezusovo. Oduščenje grehov in kazni si iz njega moremo zajeti. To resnico sem vam danes razložil, da bote tudi vi veselo zajemali vodo iz studencev zveličarja. Kadar pride dan svetih odpustkov, le veselo na noge, posebno pa vi udje bratovščine presv. Srca Jezusovega. Pa tudi drugi se dajte vpisati! Ljubimo, častimo to božje Srce, naj nas okrepčuje in napaja za nebeško veselje. Presveto Srce Jezusovo, daj, da te ljubim vedno bolj in bolj, daj, da te ljubim vekomaj! Amen.

Simon Gaberc.

2. Homilija.

Med angelji božjimi bo veselje nad enim grešnikom, kateri se spokori.

Luk. 15, 10.

Sv. Lukež nam v 15. poglavji svojega evangelija naznanja tri prilike, katere je govoril Jezus farizejem. Z vsemi tremi je hotel Jezus pokazati ljubezen božjo, usmiljenje božje, ki išče človeštvo sploh, posebej pa še grešnika ter ga vabi k sebi s toliko silo, da se mu kar ne more odtegniti. Prvi dve: o izgubljeni ovci in o izgubljenem denarju se bereta v današnjem evangeliju, tretja pa je

vam tako tudi dobro znana prilika o izgubljenem sinu. Pri prvih dveh se pomudimo nekoliko, da si je bolj razjasnimo.

I. Prva prilika o izgubljeni ovci.

1. Kaj pomeni devet in devetdeset v puščavi puščenih ovac in kaj stota izgubljena ovca? Pomeniti nam more a) odrešenje človeškega rodu sploh. Devet in devetdeset ovac je devet korov angeljev, izgubljena ovca je človeški rod. Bog Sin je vzel na-sé človeško natoro, ne angeljske. Angelji so ovce vsled nedolžnosti, ljudje so ovce, ker so se tako lahko zgubili. Nebesa so prisposobljena puščavi, ker so nam skrita in tako neizmerno oddaljena. Gospod je šel iskat izgubljeno ovco na Kalvarijo, tam je našel Adama pokopanega (po starem izročilu.)

Vesel je zadel na rame najdeno ovco; poveličan je bil s tem nebeški Oče, duše so bile rešene in njegovo ime poveličano. Veselil se je vsled tega s svojimi prijatelji: z dušami pravičnih, iz pekla peljanimi v nebesa. Naznanil je to veselje tudi svojim angeljem. Saj ti so njegovi prijatelji, ker to hočejo, kar on hoče, in tega nočejo, kar on noče; ti so njegovi sosedje, ker so po svoji natori Bogu najbližji.

b) Devet in devetdeset ovac so tudi pravični, stota je grešnik, ki se s smrtnim grehom kakor ovca loči od pastirja. Tako se je nekda izgubil David, kateri pravi o samem sebi: *Potikam se kakor izgubljena ovca; poišči svojega hlapca, ker tvojih govedij nisem pozabil.* (Ps. 118, 176.) Nebeški pastir pusti devet in devetdeset pravičnih ovac v puščavi življenja, ter hiti za eno izgubljeno ovco, kakor mati ki zdrave otroke doma pusti brez variha ter hiti k bolnemu otroku, ki je zunaj kje. Kristus pa išče ovco na razne načine: po križih, nadlogah, dobrotah, pridigah, njih spovednikih. In najde jo, če se le najti dá, in zadene jo na svoje rame t. j. osladi jej spokorno pot, zmanjša jej skušnjave in vedno jo tolaži. Največjo pezo njenih grehov nosi on, njej naloži le malo kaznij. Vesel skliče svoje prijatelje, pobožne duše, za božjo čast vnete može in vsi se ž njim veselé, da je ovca spet v ovčnjaku sv. katoliške cerkve. Koliko veselje je bilo v sveti cerkvi vsled spreobrnjenja Savlovega, Avgustinovega, Konstantina Velicega!

2. Zakaj je veselje med angelji nad enim grešnikom, kateri se spokori?

a) Prvič zato, ker se s tem spopolnjuje spet število izveličanih, ki se je bilo po luciferju zmanjšalo. Kako so se veselili štirideseteri

mučenci pod cesarjem Licinijem v mestu Sebaste, ko je eden spet vstopil namesto odstopivšega.

b) Drugič je toliko veselje zato, ker zlasti angelji varihi vidijo svoj trud poplačan. Pridigar se veseli, če vidi dober sad svojih pridig pri poslušalcih, sv. Pavel se je veselil svojih Filipljanov nazivajoč jih „*moje veselje in moja krona*.“ (4, 1.)

c) Angelji so sodeložniki Kristusovega veselja, zato so tudi oni tako veseli najdene ovce. „*Veselite se z menoj!*“ kliče jim nasproti.

3. Zakaj pa je to veselje večje kot nad devet in devetdeset pravičnimi?

a) Zato, ker je nepričakovano; kakor se tudi človek posebno veseli, če se velika nesreča spremeni v veliko srečo. Evangeljski oče se je potem veliko bolj veselil izgubljenega sina, kakor pa onega, ki je bil zmiraj pri njem. Gostil in veselil se je vsled tega on in njegova hiša. Ko je Kristus vstal od mrtvih, veselili so se ga aposteljni veliko bolj, kot poprej, ko so bili zmiraj skupaj. Vdove najmljanske veselje je bilo potem dosti večje, kot prej, ko je imela svojega sina vedno doma pred očmi.

b) Ker je grešnik močnejši po padcu in srčnejši za sv. čednosti, ali kakor pravi sv. Gregorij Veliki: *ker spreobrnjeni grešniki navadno bolj pridno služijo in bolj goreče ljubijo*. To vidimo na sv. Petru, na Magdaleni, na sv. Pavlu, na Mariji Egiptovski itd.

Primeri za to najdemo tudi pri kmetovalcu. Njemu je ljubša tista njiva, katera donaša obilnega pridelka zato, ker je bila otrebljena kamenja, trstja in osata, kot pa ona, ki ni sicer plevelna, pa tudi nikoli posebno rodovitna.

II. V drugem delu današnjega evangelija je prilika o izgubljenem denarju.

1. Kaj pomeni žena? Žena je modrost. Devet denarjev je devet korov angeljev, izgubljeni denar rod človeški, ustvarjen po božji podobnosti. Večna modrost je zgubila ta denar, ker se je človeštvo pogreznilo vsled greha v pogin in temo. Večna modrost je prižgala luč, božji Sin je prišel na svet, luč je bila postavljena na svečnik, in ta je bil sv. križ. Ko pa je bil Adam najden, tedaj je luč ugasnila.

Pometanje pomeni nauk in izgled Zveličarjev, s katerimi je sveta pometal to, kar svet visoko čisla: bogastvo, čast, pozemeljsko veselje. Prijateljice in sosedinje pomenijo angelje Božje, katerim Kristus predstavlja pridobljene duše.

2. Žena more pomeniti tudi Jezusovo ljubezen do grešnikov. Deveteri denarji so pravični, deseti je grešnik. Kristus ga iz grešne

teme vleče z lučjo sv. vere, z notranjim navdihovanjem, z dobrimi izgledi, s spodbudnimi knjigami.

Pomete njegovo srce z nepokojno vestjo, s strahom pred večnimi kaznimi, s hudimi boleznimi. Jožefovi bratje so še le potem, ko so se prestrašili ter bili v silni zadregi, rekli: „Po zasluženju to trpimo, ker smo se pregrešili nad svojim bratom.“ (I. Moz. 42, 21.) Kristus pokliče prijatelje in sosede, t. j. pravične duše, da se veselé ž njim vred najdenega denarja. Ko se grešnik spreobrne, veselé se tega vsi nebeščani in pravični na zemlji.

Vsak poglej v svoje srce, če si morda sam izgubljena ovca, izgubljeni denar. Če si res zašel, potrudi se nazaj k nebeškemu pastirju, k svojemu Zveličarju, ki te vedno kliče k sebi. Njegovo presveto Srce kliče iz tabernakeljna zlasti sedaj v osmini praznika presv. Sreca: *Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obloženi, in jaz vas bom poživil*“ (Mat. 11, 28.) poživil, pokrepčal v zakramentu sv. pokore in sv. rešujega Telesa. Amen.

Valentin Bernik.

Četrta nedelja po binkoštih.

Kako nam je tudi pomanjkanje v blagor in prid.

Učenik, vso noč smo delali, in
nismo ničesa vjeli! Luk. 5, 5.

Bog nas je vstvaril in na svet postavil ne le, da njemu zvesto služimo, ampak tudi, da pridno delamo za svojo lastno srečo, časno in večno. Zato je postavil slehernega v njegov poseben stan, v katerem naj se marljivo suče in obrača, ter skrbi za svoj vsakdanji kruh in svoje nekdane zveličanje. Kdor pa noče delati, naj torej samemu sebi pripiše, ako strada in pomanjkanje trpi, in zraven še tudi v lenobi svojo dušo pogubi. — Toda zgodi se tudi, da je človek priden in delaven, pa se sreča le vendar vedno od njega obrača, in mu je ravno kakor Petru pri ribjem lovu, ki je po nauku današnjega svetega evangelija Jezusu milo potožil, rekoč: „Učenik, vso noč smo delali in nismo ničesa vjeli!“ Kaj takega sevé človeka zapeče in zaboli. Videti, da ves trud nobenega vspeha nima, vsa pridnost nič ne zdá, in so dohodki vedno manjši, nego stroški, in se pomanjkanje po sili v hišo pomika z vso nadležnostjo, ni čuda, da se mu srce užali! Ali bo pa mar kristijan v takih neprijetnih primerljajih in neugodnih okoliščinah obupal, ali pa si po krivičnem potu pomagál iz stiske? Tega ne!

Tudi pomanjkanje mu bo v prid zaleгло in dobro teknilo, ako svojega zaupanja v Boga ne zgubi, in se vedno v sveto božjo voljo izroča. Marsikateremu sicer noče v glavo, kako bi mu moglo tudi pomanjkanje v dobiček biti; ali vendar je gotovo, da nam utegne ravno pomanjkanje v dobro služiti, kakor bote danes slišali.

Pameten človek in pravi kristijan tudi v pomanjkanju sreca ne zgubi, temveč trdno v Boga zaupa, se v njegovo sveto voljo vdá, pridno dela, si tu in tam kaj pritrga, in namesto da bi se dal od skrbi za časne potrebe premagati in v obupnost spraviti, si bo velikoveč v prid obrnil pomanjkanje, katero nam res lahko prav veliko koristi: 1. v pomanjkanju živimo bolj zmerno in z malim zadovoljni, 2. pomanjkanje nas uči spoznavati časne reči, 3. pomanjkanje nas spomni na Boga in tem trdnejše nanj navezuje, 4. pomanjkanje nam srce k usmiljenju nagiba in omehčuje.

Poglejte, koliko dobičkov iz pomanjkanja! Preglejmo vsakega posebej:

1. V pomanjkanju živimo tem trezniši in z malim zadovoljni.

a) Kdor še nikoli ni bil v pomanjkanju, tudi nič kaj dosti ne misli na prihodnje potrebe. Le rado se zgodi, da brez vse skrbi tje v en dan živi, svojemu poželenju ničesar ne odreče, temveč mu služi in streže, ter vživa, karkoli le srcé poželi. V spričevanje nam bodi evangelijski bogatin. Bogatinu se je vse lepo po volji godilo. Oblačil se je v škrlat in tanjšico, je dobro jedel in pil, in to ne le enkrat ali drugikat, temveč dan na dan. Zmernosti ni poznal, in za treznost se ni zmenil. Ali dasiravno je vžival vso časno srečo, zadovoljen vendar le ni bil, sicer bi svoje duše gotovo ne bil k sladnosti nago-varjal in budil, kakor jo je!

Lepe čednosti, treznost in zadovoljnost, boš redko redko našel tam, kjer je obilnost in vsega na kupe. Komur vse po volji gré in se mu ni bati prihodnjega pomanjkanja, se ne zdržuje in ne zatajuje rad! Ali kadar se pomanjkanje pri njem oglasi in nadloga v hišo pogleda, se bo varoval razuzdanosti. Poželenje umolkne in strast mu umira v njegovem sreč! Ne bo ti tako hitro pozabil, da bo tudi jutri in pojutranjem jedi potreba, tedaj ne bo več vžil, kakor kar je neobhodno potrebno, da mu tudi kaj ostane za prihodnje dni. Zmerna bo njegova južinja in kratko njegovo kosilo. In tem pičlejši ko so dohodki in tem manjši ko so zaslužki, tem pre-

vidnejše bo tudi njegovo hiševanje. Vžival bo le navadne domače jedi, in bo kosca kruha vesel, za vodo Bogu hvaležen, in pri tem bolj zadovoljen, ko marsikdo drugi, ki si pri bogatem obedu bolezen nakopava.

Skrb za vsakdanji kruh, strah pred pomanjkanjem, draginja živeža nas tedaj v zmernosti vadi ter uči z malim zadovoljnim biti. In ali nam ni to v velik prid in v veliko korist, ako se z zmernostjo in zadovoljnostjo, tema lepima krščanskima čednostima, seznanimo in spoprijaznimo? Brez skrbi za živež in brez straha pred pomanjkanjem bi morda še na nje ne mislili, bi se lahko omehkužili ter se zamotali iz ene strasti v drugo, zagazili iz ene sladnosti v drugo. V skrbeh in strahu pa smo varčni kot modri ljudje, zmerni in z malim zadovoljni kot pravi kristijani!

b) Skrb za vsakdanji kruh nas uči zmernosti in zadovoljnosti. Zmernost in zadovoljnost pa nam z d r a v j e ohranita in vtrujeta. Kdor več ne vžije, kakor kar natora potrebuje, nikdar čez mero ne jé, nikdar čez mero ne pije, temveč zmerno in trezno živi, se obvaruje sto in sto nevarnosti in naključij, ki zdravje spodjedajo in spodkopavajo. Le enkrat nezmerno jej in se preobilno napij, in že imaš v želodecu in glavi težavo, iz kakoršne se je že marsikomu izlegla najhujša bolezen. Preveč jedi ali pijače v želodecu je kakor preobilno vode na mlin!

Nikar torej toliko ne tožimo zaradi slabih časov, draginje in pomanjkanja! S takim mrmranjem bi se Bogu zamerili, kateri ima pri vsakem takem obiskovanju svoje dobrotne namene. Kaj menite, zakaj pač Bog včasih svoj blagoslov odtegne našemu polju? Zakaj leto za letom trsja z grozdem ne prenapolni? Zakaj nam drevja vedno s sadjem ne preobloži? Konj, ki vedno v obilo ovsu dobiva, postane nepokojen in razposajen. Enaka je s človekom. Ko bi nam Bog le vedno dajal vsega v obilo in nas kar zmerom preobilno oblagodaroval, bi si morda v svojo škodo obračali njegov blagoslov, ter nezmerno vživali njegove dari; razuzdani bi postali in sužnji svojega poželenja. Ali Bog, ki vse to naprej vidi, ima usmiljenje z nami, in iz usmiljenja nam pošilja slabe čase, da se povrnemo k pobožnosti, ter se učimo zmernosti in treznosti. Saj očetje tukaj na zemlji ravno tako ravnaajo s svojimi otroci. Videti, da otroci napak obračajo njegove dari, jim bo oče roko odtegnil, da se poboljšajo in zmernosti naučé. — Slabi časi nam tedaj ne škodujejo, temveč celó k čednosti nas napeljujejo.

2. Pomanjkanje nas uči prav spoznavati časne reči.

Bogatin se le rad preveč zanaša na svoje bogastvo. Srečnega se ima, ker je bogat, in mu bogastvo daje pripomočke na roko, si narejati življenje zložno in prijetno in se pred drugimi skazovati. Srečnega se ima, ker si z denarjem lahko poišče priložnosti svojemu poželenju postreči, in se po svoji volji razveseljevati. Tedaj pa tudi časno premoženje le rad preobilno ceni, in denarju večjo vrednost daje, kakor jo ima; če ga morda celó na tron ne povzdigne, ter višje časti, kakor Boga.

Kdor pa je bil nekdaj bogat in zdaj vbožen postane, in ga stiska skrb za vsakdanji kruh, si časno blago vse drugače ogleduje. Iz skušnje se je prepričal, kako nestanovitno in minljivo je bogastvo in vse časno premoženje, ki uide kot nezvest hlapec, in se zmuzne iz roke, kakor riba, ki ti takrat najrajše šine izpod rok, kadar meniš, da jo najtrdnjeje držiš. Zdaj vé, da ni nemogoče danes še na mehki pernici spati in jutri že na trdi slami ležati; danes iz zlate kupice piti, in jutri s periščem vodo zajemati in si žejo gasiti. Zdaj spozna resnico Salomonovih besedi: *Vse je nečimurnost, in nečimurna nečimurnost!* Nekdaj ni tako mislil, zdaj ga lastna skušnja prepričuje. Pomanjkanje, ki ga je zadelo, ga je pripravilo v zavednost. Ravno tako mu je, kakor sanjalcu, ki je v spanju menil, da ima zaklade vsega sveta v rokah, zbudivši se pa čuti, da ima prazne roke.

In če se mu časna sreča tudi tu ali tam spet nasmehlja, in si spet kaj opomore, ter se mu stanje zboljša, vendarle bogastvu nič več toliko ne zaupa, prepričan, kako negotovo da je. Nasprotno pa si tem skrbnejše išče drugih ter stanovitnih zakladov, katerih mu nikdo vzeti in uropati ni v stanu. Tedaj je priden in goreč za vse dobro in ne zamudi nobene priložnosti, o kateri si more za uni svet kaj pridobiti. Vsa svoja dela pa varno spravlja v krilo božjega usmiljenja, ter mirno pričakuje tistega dné, o katerem bodo prišla na dan.

3. Pomanjkanje nas na Boga spominja in tem trdnjše nanj navezuje.

Dokler mu vse po sreči gré in se mu dobro godi, se marsikateri rad spozabi, in ošabno govori sam o sebi, kakor bi si bil vse sam pridobil, ter pravi prešerno: „Nikdar bi ne bil tako srečen postal, nikdar bi se ne bil visoko povzdignil nad tisoč drugih, nikdar bi si ne bil tako obilno napolnil škrinj in predalov, ko bi ne bil tako bistrega uma in pridnih rok! S tem večjo pravico se smem tedaj svojega blagostanja radovati, se svoje sreče veseliti!“

V potrebi in pomanjkanju ne bo tako prešerno govoril. V egiptovski deželi kregulj živi, ki je silne moči. Celó ranjen ne bo tako hitro ob moč. Neki lovec je bil takega kregulja obstrelil; ali kadar hoče obstreljenega pobrati, dvigne se kregulj kvišku, in dasiravno mu kri curkoma iz rane lije, le višje in višje frfoli, dokler ga lovec popolno izpred oči ne zgubi. Ravno taka je s človekom v nadlogi. Od nadloge zadet se nič več s svojo pridnostjo ne ponaša, ampak le v Boga obrača svoje misli, brez čigar blagoslova nobena reč nima pravega vspeha. Zdaj spozna Boga za Očeta, ki mu kruh daje, in ga redi in živi. Zdaj spozna, da brez blagoslova božjega tudi ena bilka žita ne priraste, se tudi eden klas ne izzori, tudi eden grozd ne izgodi; in da brez Boga tudi bogatin za lakoto umrje vkljub vsemu svojemu bogastvu. K Bogu tedaj povzdiguje svoje roke, pred njega izlije svoje srce, ter prosi in zdihuje: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh!“ Da je potreba in pomanjkanje res pripraven pripomoček naše misli k Bogu povzdigovati, nam spričuje tudi znana zabavljeica dolenskih viničarjev, kateri se o dobri vinski letini ponašajo, rekoč: „Tako vino sem pridelal“, o slabi vinski letini pa le zdihujejo: „Tako vino je Bog dal!“

4. Pomanjkanje nam naredi srce voljno in mehko ter usmiljeno.

Koliko je bogatinov, ki zapirajo svoje srce vbogim svojim bratom. Nekateri bi reveže in siromake celó za zmerom radi s sveta pregnali, ker si ubogega nič drugač ne mislijo, kakor sitneža, ki jim nepokoj dela, in nadležneža, ki jih v miru ne pusti. Če jim revež žalovaje in zdihovaje potoži svojo nadlogo, mu ne verjamejo in le pravijo, da se hlini in hinavščuje. Brez sočutja in usmiljenja prosilca poslušajo, ali pa celó prevzetno memo njega gredó ter se nanj še ne ozrejo, ali če se ozrejo, se ozrejo le z ošabnim očesom, da se ubogi blizo ne upa.

Naj pa se sedaj nevihta dvigne nad take ošabneže ter jim podere njih srečo: v stiski in nadlogi še le spoznajo, kako dobro dé nesrečnemu usmiljenje, in da človek le na pol občuti svojo bolečino, ako jo ž njim vred občuti tudi še kdo drugi. Vsaka rahla, prijazna beseda jim je hladilno olje na skelečo rano; vsako pomoč zdaj obrajtajo, kakor bi jim jo bil božji angelj prinesel naravnost iz nebes. S žibo pokorjeni zdaj nesrečnemu več ne odrekaajo sočutja in usmiljenja. Z jokajočim zdaj jokajo, zdihujočemu na pomoč prihité, nesrečnemu pomagajo, kar in kolikor morejo. Nesreča jih je vse predrugačila in spremenila!

Kaj je torej potreba in pomanjkanje drugega, kot dobrotni nauk iz nebes, ki nas uči sočutja in usmiljenja do bližnjega?!

Vidite, kako velike dobičke si iz pomanjkanja lahko nabiramo! Kaj čuda, da so že od nekdaj pobožni kristijani tako visoko čislali vboštvo in siročino, in se znebili radovoljno vsega svojega premoženja, da bi vbožni tem lažje Bogu služili in se tem gotovejše zveličali. Opomnim le sv. Frančiška Serafskega, ter vam iz njegovega življenja navedem le eno prigodbo v spričevanje svojih besedi.

Kadar je bil sv. Frančišek v Reate-škem samostanu, pride tje prednik (gvardijan) nekega drugega samostana, da bi se s sv. Frančiškom soznalil ter se ondi pomudil čez božične praznike. Menihi pa so deloma zavoljo svojega gosta, tujega prednika, deloma zavoljo velikega božičnega praznika pripravili imenitniši obed, kakor so ga imeli sicer v navadi. Frančišek, videti mizo nenavadno obloženo, se hitro vrne, si izposodi od siromaka, ki je bil tisti dan prišel v samostan, palico in klobuk, gró iz samostana in čaka pred durmi. Rekel pa je menihom, naj ga nikar ne čakajo, ako ga o pravem času ne bo k jedi. Kadar so se bili tedaj že vsi drugi menihi k jedi spravili, Frančišek na duri potrka, in ko mu odpró, se pokaže pred obednico s palico in klobukom kot tujec in siromak, ter z glasno besedo poprosi: „Za ljubezni svojega križanega Gospoda Jezusa voljo podelite meni ubogemu in betežnemu kaki milodar!“ Prednik z nekaterimi drugimi menihi hitro spoznavši ga, mu reče: „Moj brat! sami smo revni, in ker nas je obilo, je nam samim milodarov treba, ki jih dobivamo; toda zavoljo ljubezni Gospoda, katerega si imenoval, stopi noter in bomo s teboj delili milodare, ki nam jih je naklonila previdnost božja!“ V jedilnico stopivšemu poda zdaj prednik sam svojo skledico in mu dá svoj kos kruha. Svetnik prav ponižno vzame oboje, se vsede pred peč na tla, ter reče zdihovaje: „Videti vašo mizo tako bogato obloženo, sem menil, da je miza bogatih gospodov, ne pa revnih menihov, ki živé od milodarov, katere dan na dan izprosijo od dobrih ljudi. Bolj ko drugim se pa nam spodobi posnemati Kristusovo ponižnost in vboštvo. Menim pa, da bomo praznike vredniše posvečevali v revščini in vboštvu, s kakoršnim so si svetniki nebesa zaslužili, kakor v obilnosti in mehkužnosti, s katero se od nebes le bolj oddaljujemo.“ Menihom so te besede prav živo segale v srce tembolj, ker so spoznali, da svetnik resnico govori. In nekaterim so celó solze stopile v oči, ko vidijo Frančiška ponižno na tleh sedečega in ga slišijo tako sveto in krotko opominjanje njegovo.

Poglejte, koliko je ta sveti mož čislal vboštvo, tako visoko cenil revščino, prepričan, da se človek reven in vbožen tem lažje zveliča, kot bogat in premožen!

In mi bi nezmerno tožili nad pomanjkanjem, nad slabimi časi, nad nadlogami in mrmrali zaradi tega, kar nam Bog iz dobrih

namenov pošilja? — O prijatelji, nikar tako! Velikoveč tožujmo in žalujmo sami nad seboj, ki smo gluhi za božji mili glas, ki nam iz pomanjkanja govori, in s katerim nas Oče nebeški k sebi vabi in sklicuje, in smo slepi za imenitne dobičke, katere si moremo iz časnih nadlog in težav pridobiti. In ko bi iz pomanjkanja in drugih časnih nesreč tudi nobenega drugega dobička ne imeli, kakor da se po njih tem trdnejše Boga oklenemo ter k njemu obračamo svoje misli in želje, je že samo ta dobiček — velik dobiček. Ako imamo vedno Boga pred očmi, se bomo greha varovali in dobro delali. Oboje pa nam je dobiček za večnost, ter nam že tukaj v srečo zaleže. Amen.

† J. Škofic.

Peta nedelja po binkošti.

Krotkost.

Kdor se jezi nad svojim bratom,
bo sodbe kriv. Mat. 5, 22.

Današnji sv. evangelij, ki je oddelek tiste Jezusove pridige, ki jo je na gori imel, nas uči, da ni zadosti le zunanje delo po božjih zapovedih vravnati, kakor so delali hinavski farizeji, kateri so na videz sicer vse zunanje zapovedi in šege natanko opravljali, za notranje — za poboljšanje srca — pa niso imeli nobene skrbi. Kristijan mora tudi vse svoje misli in želje božjim zapovedim podvreči. Tako so farizejci peto božjo zapoved le o ubijanju razlagali; hude misli in želje, zasramovanje, jeza in preklinjevanje jim pa niso bile greh. Kristus pa, kateri hoče popolnišo bogaboječnost, kakor je bila farizejska, jim to zmoto zavrne in jim pokaže, da je tudi jeza velika hudobija pred Bogom, ki jo bo ostro kaznoval. Resna dolžnost vsakega kristijana tedaj je, da se jeze zdrži in svoje hudo nagnenje k jezi v sebi kroti, da je proti drugim krotak in prizanesljiv, kakor je tudi naš nebeški Oče proti nam krotak in prizanesljiv. Zatorej sem se namenil danes z vami o lepi čednosti — krotkosti govoriti, o čednosti, katera ni samo nekaterim potrebna, ampak vsakemu človeku, naj bo v stanu v katerem koli hoče. In to dolžnost vam bom skazal iz Jezusovega izgleda in povelja.

Mi kristijani bi morali vse lepe čednosti nad seboj imeti, zato, ker smo Jezusovi učenci in udje njegovega sv. telesa; torej se tudi

spodobi, da bi ravno tako pobožni in bogaboječi bili, kakor je naša glava Jezus Kristus. *Bodite sveti, kakor sem jaz svet*, nam pravi. Vsakemu stanu pa je kaka čednost še posebno potrebna in lastna. Tako n. pr. je zakonskim zvestoba, starišem in predpostavljenim čuječnost nad podložnimi, otrokom in vsem podložnim je pokorščina posebej potrebna. Puščavnik mora samoto ljubiti, in ljudje, ki imajo mnogo z drugimi opraviti, morajo odkritosrčni in pošteni biti. In enako velja še o vseh drugih stanovih. Ali čednost, katera je vsem stanovom potrebna, je krotkost. Krotkost je tako potrebna puščavniku v njegovi celici, kakor sodniku v sodni hiši; enako kmetu pri kmetškem delu, kakor kralju na kraljevem sedežu; starišem in otrokom, gospodarjem in poslom — vsem je krotkost potrebna; kjer ona ne kraljuje, tam je nerodnost, prepir in greh.

Kdo pa je prav za prav krotak? Krotak je tisti, kateri svojo jezo premaguje, če je razžaljen, in tudi ne želi se maščevati; kateri ne povračuje hudega s hudim, temuč z dobrim; kateri ne ljubi kregov, ne dela zdražb, temuč raje majhno krivico trpi, kakor da bi se jezil, če se lepo ne dá poravnati; kateri svoje sovražnike ljubi, jim dobro stori, slabosti drugih voljno prenaša, z vsakim človekom spodobno, prijazno in ljubeznivo ravna. On je podoben hladnemu vetru, ki o poletnem času prijetno pihlja, ali pa tisti vodi, ki po gladkem, ravnem produ pohlevno teče brez vsega šuma. Krotak človek zapoveduje, pa brez srditosti; on kaznuje, pa iz ljubezni; on črti in svari greh, pa brez zmerjanja, in ne vleče starih grehov in napačnosti na dan. Če tudi kdo z obrekovanjem in opravljanjem nečast dela njegovemu dobremu imenu, se sicer za svoje dobro ime potegne, toda mirno. Z eno besedo: krotak človek ravna po Jezusovem povelju, ki je rekel: *Jaz pa vam rečem, ne ustavljajte se hudemu, ampak če te kdo na desno lice vdari, mu še levo nastavi, in če te kdo hoče vleči pred sodbo in ti plajšče vzeti, mu še suknjo navrzi*, t. j. rajše krivico trpi, kakor bi jo ti komu storil. Krotak kristijan dela po nauku sv. apostola Pavla, kateri pravi: *Zapustite vse: jezo, nevoljo, hudobnost, kletev in oblecite prisrčno usmiljenje, dobrotljivost, ponižnost, pohlevnost in potrpežljivost*. (Kol. 3, 8. 12.) In na drugem kraju pravi: *Vsa grenkost in jeza, in srd in vpitje in preklinjevanje bodi daleč od vas e vso hudobijo vred. Bodite pa med seboj dobrotljivi, usmiljeni in zanašajte eden drugemu, kakor vam je tudi Bog zanesel po Jezusu*. (Efež. 4, 31.)

Krotak človek ravna po vzgledu svetnikov, ker želi kdaj za njimi v nebesa priti. — Zgled prave katoliške krotkosti mu je

n. pr. kralj David. Savel ga je po krivem preganjal in mu celó po življenju stregel; njegov sprijeni sin Absolon se je zoper njega spuntal in ga hotel siloma pregnati s kraljevega sedeža, in ko je David moral pred tem svojim puntarskim sinom bežati, pride nekdo iz Savlove rodovine, Semej po imenu, in se predrzne Davida zaničevati in kleti, in celó kamenje luča v svojega kralja in gospoda. Ali pri vsem tem je pokazal David svojo največjo krotkost. Savla je v svojih rokah imel, lahko bi se bil nad njim maščeval in ga umoril, pa ni tega storil, prizanesel mu je. Ko se je vzdignil zoper svojega sina, da bi zadušil punt, ki ga je ta napravil, je Joabu, svojemu vojvodu, zapovedal skrbeti, da bi se Absolonu nič žalega ne zgodilo. Davidovi zvesti služabniki so hoteli Semeja pri tej priči umoriti, ali David jim tega ni pustil, in jim je rekel: *Pustite ga kleti; morebiti se bo Gospod na mojo nadlogo ozrl, in bo meni za to današnje kletev dobro povrnil.* (II. kralj. 16, 11. 22.)

Vidite, kristijani! kako krotko se je zadržal kralj David proti svojim sovražnikom. Ali ne bo zdaj marsikateri izmed nas mislil sam pri sebi: Jaz bi pač tega vsega ne bil mogel s tako mirnim srcem prenesti. Toda, ljubi moj, ki morebiti v svojem srcu praviš, da bi vsega tega ne bil mogel brez maščevanja prenesti, — ali se ne bojiš, da se bo kralj David na sodnji dan oglasil, in ti očital: „Če sem jaz krivično preganjanje in zaničevanje tako potrpežljivo in s ponižno krotkostjo prenesel, jaz, ki Jezusovega nauka nikoli nisem slišal in njegovih izgledov nikoli ne videl, koliko bolj si bil ti, kakor kristijan, dolžan Jezusov zgled prave krotkosti posnemati?“

O gotovo, kristijani! zgleda, katerega imamo mi v Jezusu, kralj David ni imel, zato, ker je poprej živel in poprej umrl, predno je bil Jezus — zgled vseh čednosti — na svet prišel. Mi pa, ako premislimo vse, kar je Jezus govoril in delal od prve minute svojega življenja, od časa, ko je učiti začel, prav do tiste žalostne ure, ko je na lesu križa svojo presv. dušo izdihnil, vidimo, da se je v vseh okoliščinah le krotkost kazala v Jezusovem presv. obličju. Le nekaterih znamenj njegove krotkosti vas bom opomnil.

Jezus je imel okrog sebe slabe, nevkretne in maloverne učence, ki dostikrat najložjih reči niso mogli razumeti, in če so ravno brez števila čudežev videli, je bila vendar njih vera pomanjkljiva in slaba, da se je Jezus nad njimi pritožil: *Toliko časa sem že pri vas in vendar me še ne razumete; kako dolgo bom še z vami potrpljenje imel?* In vendar je on vse te napačnosti in slabosti brez vse togote in nevolje z ljubeznijo prenašal in imel potrpljenje z njimi. — Ali

kdo ne vé, da je očitni grešnici njeno pregreho sicer ostro pred oči postavil, jo k pokori opominjal, jej tudi kazen zažugal, ako se ne spreobrne; toda pri vsem tem opominjevanju, svarjenju in žuganju se je vendar le krotkega skazal proti njej. On ni storil, kakor mnogo starišev in gospodarjev stori, kadar prestopke in napačnosti svojih otrok in poslov svaré, ter s svojim svarjenjem bolj pohujšajo, kakor pa poboljšajo, in le prevečkrat s svojim rotenjem in preklinjevanjem večji greh storé, kakor je tisti, zavoljo katerega otroka ali posla kregajo, ker menijo, da opominjevanje in svarjenje nič ne zdá, če ne roté in ne preklinjajo. Taki bi morali nauk sv. Pavla poslušati, ki pravi: *Ljubi bratje! ako se kdo izmed vas v grehu prenagli in greši, podučite in posvarite ga v duhu krotkosti, da ne bote tudi vi skušani.* On hoče reči: Kristijani! vi ste sicer dolžni prestopke svojih podložnih posvariti in kaznovati, in če tega ne storite, se ptujih grehov vdeležite; toda vaše svarjenje mora takšno biti, da bo za vas in zanj, katerega svarite, koristno. Vaše svarjenje bo pa malo, ali celó nič ne zdalo, če bote z rotenjem in kletvijo svarili. In sv. Jakop pravi: *Nemogoče je, da bi iz jeze kaj dobrega prišlo.*

Drugi zgled prelepe krotkosti nam je Jezus dal spet pri neki drugi priložnosti. Jezus pride nekikrat z dvema svojih učencev v neko mesto, ali prebivalci tega mesta njega in njegovih učencev niso hotli prenočiti. Učenca vsa srdita rečeta Jezusu: „Gospod, ali hočeš, da ogenj pride iz nebes, in jih pokonča?“ Jezus najkrotkejši jima reče: *Ne vesta, čegavega duha sta; Sin človekov ni prišel duš pogubljat, temuč rešit.*

In ako hočemo o Jezusovi krotkosti še bolj popolnoma pre-pričani biti, obrnimo svoje oči tje na tisti kraj, kjer je svoje trpljenje začel in dokončal, namreč na nehvaležni Jeruzalem in krvavo Golgato. Ni ga zasramovanja, katerega bi Jezus od nehvaležnih judov ne bil prestal; ni je pregrehe, katere bi judje ne bili Jezusa obdolžili; ni ga trpljenja, ki bi ga on ne bil prestal. Od nehvaležnega učenca je bil prodan; od krviželjne množice je bil zvezan in v obraz bit; krivični sodnik pripusti ga po nedolžnem bičati in umoriti. In vendar v celem popisovanji njegovega trpljenja se ne sliši, da bi se bil maščeval, jezil, rotíl ali klel, ampak velikoveč pravi sveti Peter: *On, ko je bil preklinjan, ni klel, ko je trpel, ni pretíl, temuč se mu je udal, kateri ga je krivično sodil.* (I. Petr. 2, 23.)

Kako malo smo pač mi Jezusu, svojemu božjemu Učeniku, podobni! Ali bi se ne imeli sramovati pred zemljo in nebom, če premislimo svoje zadržanje, svojo nepotrpežljivost in naglo jezo; če

pomislimo, kako slabo posnemamo Jezusa v lepi čednosti krščanske krotkosti! In vendar nam je Jezus sam zapovedal, ker je rekel: *Učite se od mene, ker sem krotak in iz srca ponižen, in bote našli mir svojim dušam.* (Mat. 11, 29.)

In tudi ni drugače; ako hočemo na svetu v miru med ljudmi živeti, moramo krotki biti. Ko bi med angelji, ali pa med popolnoma dobrimi, ljubeznivimi ljudmi živeli, bi nam krotkost ne bila potrebna, ker bi nas nobeden ne dražil in ne žalil. Toda z ljudmi imamo opraviti, kateri so različnih misli, raznih nagnenj, mnogih trm, ki so polni slabosti in nepopolnosti, ki so sitni, neokretni, surovi, svojeglavni, jezični, opravljivi, ošabni, zamerni, togotni — katerim se človek nikoli prav ne prestopi, nikoli prav ne govori, jim nobenega dela vseč ne stori, oni vsako smetico zagledajo v naših očeh, v svojih pa še bruna ne čutijo. Ker tako tedaj med spridenimi ljudmi živimo, in smo primorani se z njimi pogosto pečati, je treba, da smo prizanesljivega, pohlevnega in krotkega zadržanja, sicer bi se vedno kregali, prepirali, ujedali, in bi bila večna vojska med nami. — Če hočemo torej mir z drugimi imeti in z njimi shajati, nam družega ne kaže, kakor da smo krotki. Radi imamo dišečo rožico v svojih rokah, toda sedemkrat raje imamo krotkega človeka v tovarišiji. In res, kdo bi krotkega rad ne imel? On se ne krega, ne togoti; ne zabavlja, rad prizanese, do vseh je prijazen in ne zameri vsake reči, in tako si vseh ljudi, kateri ga poznajo in z njim kaj opraviti imajo, pridobi srce in ljubezen. — O srečne, presrečne so tiste soseske, tiste družbe, tiste hiše, tisti zakoni, kjer je krotkost! Kako lep mir, lepa sprava, zadovoljnost in edinost je med njimi! Nebesa imajo na zemlji! — Kdo pa zamore dosti objokovati tiste zakonske, hiše, družbe, vasi, sosedo, kjer togotni, nepotrpežljivi, svojeglavni, prevzetni, opravljivi in zabavljivi ljudje prebivajo! Koliko razprtja in sovraštva je med njimi! Zavoljo vsake najmanjše reči se sprejo, skregajo, od koder prihajajo tožbe, kletve in sovraštva! Pekel imajo na zemlji!

Torej, ljubi moji kristijani! učimo se vsi skupaj lepe krotkosti od Jezusa, katero je z besedo priporočeval in svojimi zgledi kazal; bodimo krotki, da bomo po Jezusovi obljubi zemljo posedli, da bomo že na tem svetu srečni, da bo med nami Gospod Bog in njegov blagoslov bival. Blagor krotkim že na tem svetu, potem pa še tudi, ker oni bodo rajsko zemljo, nebeško kraljestvo posedli. Veselite se torej obljubljenega nebeškega kraljestva, vi krotki! ker tam ne bote med jezičnimi, sovražnimi in togotnimi ljudmi bivali, ampak med tihimi, mirnimi, krotkimi, pohlevnimi, nebeškimi prebivalci; tam so vsi ene

misli in enega srca. In Jezus Kristus, pohlevni Kralj, bo tu večno med vami prebival, in bo čast in hvalo od vseh svojih krotkih ovčic prejemal vekomaj. Amen.

† Ant. Potočnik 1854.

Praznik sv. Petra in Pavla.

Sveti Peter je skalo.

Ti si Peter, in na to skalo sezidam svojo cerkev, in pekle je ne bo premagal.

Mat. 16, 18.

A. 1. Število ljudstva dnevoma narašča, zato si ljudje vedno nove hiše stavijo tudi po samotnih in močvirnih krajih, in premnogokrat se zgodi, da nalivi dežja pritečejo z brega ter bajto odplavijo, poderejo ali pogreznejo. Taki so „podobni neumnemu možu, kateri je sezidal svojo hišo na pesek; in ploha se je ulila, in prišle so vode in vetrovi so pihali in se v tisto hišo uprli, in je padla, in njena podrtija je bila velika.“ (Mat. 7, 26—27.) Kdor si torej hišo stavi, naj se ravna po zgledu modrega moža, o katerem ljubi Jezus govori: „Vsak, kateri sliši te moje besede, in jih spolni, bo podoben modremu možu, kateri je sezidal svojo hišo na skalo; in ploha se je ulila, in prišle so vode in vetrovi so pihali, in se v tisto hišo uprli, in ni padla, ker je vstavljena bila na skalo.“ (Mat. 7, 24—25.) Seveda je to v duhovskem pomenu rečeno, pa tudi v telesnem ali besednem obziru.

2. Ta modri mož, razumni zidar, ki je največjo hišo sezidal na najtrdnjšo pečino, Jezus Kristus namreč, stoji danes v sv. evangeliju pred nami, ko ravno temelj polaga svoji sveti cerkvi, govoreč: „Koga imenujete ljudi Sina človekovega? Oni pa mu rečejo: Nekateri Janeza Krstnika, drugi pa Elijo, nekateri pa Jeremijo, ali enega prerokov. Jezus jim reče: Vi pa koga me imenujete? Odgovori Simon Peter in reče: Ti si Kristus, Sin živega Boga. In Jezus je odgovoril in mu rekel: Blažen si, Simon, Jonov sin, ker meso in kri ti tega nista razodela, temuč moj Oče, ki je v nebesih. Pa tudi jaz povem tebi: Ti si Peter (pečina), na to skalo sezidam svojo cerkev, in pekel je ne bo premagal.“ (Mat. 16, 13—18.)

3. Veseli god danes obslužavamo: veseli za sv. Petra v svetih nebesih, pa tudi za nas kristjane, ker smo v sveti katoliški cerkvi na močno, nepremagljivo pečino — sv. Petra — zazidani, tako da smo celo varni in se nam pekla in večnega pogubljenja ni treba bati — če se le krčevito te žive skale držimo. Zato vam mislim danes pred oči postaviti močno skalo sv. Petra; in rečem: sv. Peter je res močna pečina — I. v svoji osebi, II. v svojih naslednikih.

O sv. Peter! ti nebeški ključar, v povišavo tvoje časti želim govoriti; zato podpiraj mojo besedo, naj prešine srea mojih ljubljenih poslušalcev, da te tukaj skupno častimo, nekdam pa se vsi pri tebi veselimo.

B. 1. Neki braziljanski preselnik je svojim sorodnikom poslal list, v katerem osorno popisuje nevarno vožnjo prek divjega oceana ali velikega morja. Med drugimi groznimi novicami tudi piše, da so potoma prijadrali do nekega otoka, ki je imel kamnito obrežje: ena barka je ondi razbita plaval, ki se je bila ob tej pečini razbila. Kam pa so ljudje prišli — ne vem; žive duše ni bilo videti. Brž so vsi vtonili! Tudi v „Jeruzalemskem romarju“ smo čitali, da ima mesto Jafa tako močne pečine, na katerih se razbije največja romarska barka. Sred sveta stoji mogočna skala sv. Petra; kdor na njo sovražno trči — razbije se popoluoma in vtone v globoko morje večnega pogubljenja; kdor pa na nji prijazno in pobožno sedi — ga morski valovi pregrešnosti ne dosežejo, ne pogubijo.

Sv. Peter je močna pečina:

a) zaradi svojih čednosti božjih, ki so bile v njegovem srečanju vse. — Sicer so vsi apostoljani videli Jezusa, gledali njegove čudeže božje, pa sv. Peter je med vsemi imel najmočnejšo vero, da je Jezus pravi Zveličar in resnični Bog. Zato je tudi po denšnjem sv. evangeliju vprašan, pred vsemi drugimi svojo vero izpovedal, govoreč Jezusu: „Ti si Kristus, Sin živega Boga.“

Satan je tudi apostole napadal; enega je celo zneveril, da postane izdajalec in odpadnik. Še Petra je bil skoro pogubil; pa Jezus sam mu je vero ohranil in utrdil. Tako mili Jezus sam govori: „Simon, Simon! glej, satan vas je pozelel, da bi vas presejal kakor pšenico. Jaz pa sem prosil za te, naj ne zgine tvoja vera; in ti, nekdam spreobrnjen, potrdi svoje brate.“ (Luk. 22, 31—32.) Tako nam čisto jasne besede Jezusa kažejo, da je vera Petrova močnejša, ko drugih apostolov, ki ne bode zginila, in le še drugim sv. vere luč užiga.

Tako pa tudi upanje sv. Petra je podobno živi pečini, katero valovi nadlog sicer zmčijo, še tudi obkrevajo, zglodati pa ne morejo. Ako le površno gledamo na zgodovino mlade cerkve Jezusove, bomo videli in lahko razumeli, koliko nevarnosti je imela prebiti — od strani paganov, od strani trdovratnih judov, pa tudi že od strani mlačnih kristijanov. V teh sitnih razmerah sv. Peter nikdar ni obupal, akoravno ga je še tudi znotraj mučila nemirna vest zaradi storjenega greha. Vendar v zunanjih in znotranjih stiskah je stavil svoje močno zaupanje na božjo pomoč Jezusa Kristusa, ki mu je rekel: „Zaupajte, jaz sem, ne bojte se.“ (Mark. 6, 50.) Kaj bi vam še le o goreči ljubezni sv. Petra govoril, ko vam je gotovo znana naslednja izpoved tega apostola. Nekega dne po vstajenju se prikaže Jezus apostolom, ko so ribili na tiberijaškem morju, in zajtrkuje z njimi. „Ko so tedaj odjedli, reče Jezus Simonu Petru: Simon Janezov, me ljubiš bolj ko ti-le? Reče

mu: Pač, Gospod, ti veš, da te ljubim. Reče mu: Pasi moja jagnjiča. Reče mu zopet: Simon Janezov, me ljubiš? Reče mu: Pač, Gospod, ti veš, da te ljubim. Reče mu: Pasi moja jagnjiča. Reče mu tretjič: Simon Janezov, me ljubiš? Peter je žalosten, ker mu je tretjič rekel: Me ljubiš? in mu je rekel: Gospod, ti vse veš, ti veš, da te ljubim. Rekel mu je: Pasi moje ovce.“ (Jan. 21, 15—17.) In to svojo trikrat zagotovljeno ljubezen do Jezusa je sv. Peter apostol tudi zvesto izvrševal vse svoje žive dni do grozne smrti na križu, iz katere se vidi, da je sv. Peter nepremagljiva skala v oziru božjih čednostij, kakor tudi:

b) zaradi svojega značaja ali gorečnosti. Povsod je prvi, nikogar se ne boji več: prav možato je obnašanje njegovo.

Na binkoštno nedeljo je bilo vse črno judov v Jeruzalemu; na čudežno prikazen sv. Duha vsi priletijo pred apostolski hram, in so apostole že psovali, da so pijani, ker jih različne jezike govoriti čujejo. Peter pa je stopil z ednajsterimi, vzdignil svoj glas, ter jim rekel: Možje judje, in vsi, ki prebivate v Jeruzalemu! to vam bodi znano in zaslišite z ušesi moje besede. Ti niso pijani, kakor vi menite, ker je tretja ura dneva . . . Možje Izraelci! poslušajte te besede: Jezusa nazarenskega, moža potrjenega od Boga med vami z močmi, in z čudeži, in z znamenji, ki jih je Bog delal po njem med vami, kakor tudi vi veste; tega, po posebnem sklepu in po previdnosti božji izdanega, ste po rokah krivičnikov križali in umorili.“ (Ap. Dj. 2, 14—23.) Ali ni to krepk govor neustrašljivega značaja, ali ni gorečnost, podobna neomajani skali? In ko so poznej farizeji prepovedali apostolom ne več pridigovati Jezusa križanega, je zopet sv. Peter prvi, obdan od svojih apostolskih tovarišev, ki je duhovnikom prav srčno zavrnil, govoreč: „Boga je treba bolj ubogati, ko ljudi.“ (Ap. Dj. 5, 29.) Ta svoj možati značaj je sv. Peter ohranil do smrti, in še na križu viseč z navzdol obrnjeno glavo ljubega Jezusa pridiga ljudem, in proslavlja do poslednjega zdihljeja, da so se res dopolnile in spričale besede milega Zveličarja: Ti si Peter ali skala!

c) Tako pa tudi mi moramo biti pečina, sv. Petru podobna skala, kadar se gre za Boga, za Jezusa ali za svete reči. Vsaka bojazljivost je napačna, še lahko pregrešna. Močna mora biti naša vera v Jezusa, krepko naše upanje, in goreča ljubezen — „Saj veš, Gospod, da te ljubim“, mora danes tudi naša ponižna izpoved biti. In kadar si pri sv. obhajilu, mora pa še večja ljubezen do Jezusa v tvojem srcu biti, tako da boš zamogel reči: Pač, Gospod, ljubim te bolj, nego oni, ki niso bili pri sv. mizi! — Naše življenje mora biti značajno, pa ne trstiki podobno, katero vsak vetrič nagne na poljubno stran. Kristjan sem in Jezusa spoznavam povsodi, če bi mi tudi za kožo šlo, zato pa moramo tudi povsodi in vselej po sv. veri živeti, in delati. Satan in hudobni ljudje nas ne smejo prevariti — tako nas opominja današnji godovnjak, govoreč: *Bratje! bodite trezni in bedite*

ker hudič, vaš zopernik, kroži kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl. Temu se ustavljajte močni v veri. (I. Petr. 5, 8—9.) Oj vedno lazi satan okoli po svetu; in kdor ni močen ko skala, ga hitro vlovi in pogubi. Še danes utegne satan koga zalezovati. Zatorej, mladeniči in deklice, le pazite varno, da vas v svojo mrežo ne zamota! Bodite močni v sv. veri, da Bog vse vidi, Bog vse vé, greh se delati ne sme! Držimo se žive pečine sv. Petra, ki je nepremagljiva skala:

II. tudi v svojih naslednikih. Sv. Peter je bil dné 29. junija leta 67. sicer križan in umorjen, vendar pa kakor podloga sv. cerkve ali temelj v rimskih papežih vedno živi, ter mu tudi v tem oziru veljajo Jezusove besede: „Ti si Peter, in na to skalo sezidam svojo cerkev, in pekcl je ne bo premagal.“ (Mat. 16, 18.)

Cerkvena zgodovina broji 263 papežev. Lažnjivci so tudi v to sveto vrsto hoteli vstaviti izdajice in odpadnike ali begune, vendar pa nam zgodovina spričuje, da so vsi rimski, pravoredni papeži — akoravno ne vsi svetniki — vendar pa vsi skala, kakor sv. Peter sam. O, da bi vam mogel in vedel vse rimske papeže opisati — pri vsakem bi mi ponovili Jezusove besede: Ti si Peter, ti si skala! — Ker pa tega ne spremorem, pomislimo samo prve in poslednje papeže, ali Petrove naslednike:

1. Prvi časi Kristusove cerkve so bili podobni spomladanskemu vremenu; zdaj je mrzlo, zdaj solnce, zdaj dež, zdaj burja, zdaj grom, blisk, toča. Ladija Kristusova pa je skozi vse te nevarnosti srečno preveslala, ker je imela modre in mogočne vladarje; do leta 540 je bilo za svetim Petrom 57 papežev, pa sami korenjaki, nepremagljive pečine, zato so tudi vsi med svetnike prišteti, 29 zaporedoma jih je za ljubega Jezusa kri prelilo. Ali bi vas peljal na krvavo morišče ubogih kristijanov, posebej papežev, katere so najrajši lovili in morili? Ne, iz poznejše dobe vam navedem papeža, ki je res bil nepremagljiva pečina: sveti Marcel, papež in mučenik. Ta vladar svete cerkve je Rim razdelil v petindvajset župnij, da bi spreobrnjenci lažje sprejemali zakrament sv. krsta in pokore. Poglavar srdit Maksencij ložje sprejemali zakrament sv. krsta in pokore. Poglavar srdit Maksencij preti mu grozne kazni, ako se papeštvu ne odpove in malikom ne daruje. Papež na to zagrožnjo nič ne porajta, zato je pa bil v svinjak vržen, kjer je vedno molil, dokler ga ni sv. Lucina rešila in v svojo hišo sprejela, katero je Marcel v cerkev posvetil, in ondi službo božjo opravljal. Maksencij to zvé, cerkvico spremeni v svinjak, ki ga je papež moral čuvati, dokler ni grozne žalosti umrl; premagati pa se ni dal. (Brev. 16. Jan.) Ali hočete še drugo pečino prve cerkve občudovati? Glejte papeža Leona I. — Atila, grozovitni kralj surovih Hunov, je divjal ob letu 452. po vsi Evropi obdan od sedemkrat stotisoč neusmiljenih vojščakov, pravih roparjev. Vse pobijejo, požgejo, uropajo. Vsa mesta zgornje Italije so žareče razvaline — in zdaj pride vrsta na Rim. Ze vse trepeče in beži iz mesta. Noben cesar, ne kralj, noben vladar se ne drzne temu krutemu sovražniku naproti iti. Papež Leon I. ali Veliki pa vzame škofovsko palico, kapo in vso drugo cerkveno opravo, ter se na čelu procesije srčno poda v šotor kralja.

katerega je pregovoril, da je skončal krvavo vojsko. Res! močen ko živa pečina je bil ta naslednik sv. Petra. Pa ne samo on, temuč vsi rimski papeži so bili neokrhljiva skala. Tako sv. Silverij papež (538), ki je vse hudo rajši pretrpel, kakor pa da bi bil sv. cerkev v Evtihijevo krivovero pogreznil. V pregnanstvo pa ga pahnejo hudobneži na otok Palmarijo, kjer životari brez slehrne postrežbe, pa bridko tožuje: „Kruh bridkosti in voda stiske je moja hrana noč in dan!“ Vendar se pa svoji službi nikdar ni odpovedal, temveč je sveto vero branil, zagovarjal do poslednjega zdihljeja. (Leg. 20. jun.) — Le kar grozovitno je brati, koliko je moral trpeti sv. Martin I. papež, ker čolnīča Petrovega ni hotel s krivovero oskruniti. Berite legendo za 12. november. Grše, ko berača so ga psovali, neusmiljenejšje ko tolovaja ga preganjali, nič jesti nič piti dajali — še za umivanje ne dobiva vode. Naposled dojde povelje: Daj ga na kosce razsekati! Da! papež se dá na drobne kosce razmesariti — pa premagati ali v krivovero zapeljati pa ne. Vendar, ko vidijo, da se sv. Martin razkosanja ne ustraši, ga zgrabijo in odirajo v Cres, pust in nerodoviten kraj, dokler tam glada ne pogine. Skale se zdrobijo na dežju in mokroti, se razrušijo po grozni moči streliva — skala sv. Petra pa je nepremagljiva bila, in je še:

2. tudi v najnovejših, že nam znanih papežih: Piju IX. in Leonu XIII. — Hudobneži vseh časov svojo edino pesem pojejo: Crucifige, crucifige eum — križaj ga! Križaj Jezusa, križaj papeža vsakega! Kako neusmiljeno so preganjali grduni pokojnega papeža Pija, je vam starejšim še v jasnem spominu. Raz tronov iz mesta so jih iztirali, pa premagali nikakor ne. Že 8. decembra 1869 skličejo vesoljni cerkveni zbor Vatikanski, ki je krivovercem in nevernežem živi dokaz, da je Petrova skala nepremagljiva še zdaj. Pogled na sv. zbornico cerkvenih očakov obsega več tvarine, kakor najdebelejše knjige. Kako lepo se sveti ondi edinost sv. katoliške cerkve! Zaničevani, pregnani, oropani papež pozove vsega sveta škofo k vesoljnemu zboru, in v eni velikanski dvorani skupaj sedijo brez razločka narodnosti in jezika, sicer različni po obredih pa edinozložni v sv. veri. Grk stoji poleg latinca, sirec pri rutenu, maronit za koptom, po starosti škofovanja. Vsi spoznavajo Pija za namestnika Jezusovega na zemlji, in mu skazujejo dostojno častv svoji naklombi, ko vsak posebej pred sv. Očeta poklekne ter jim zvestobo priseže.

Življenje, preganjanje in trpljenje sedanjega naslednika Petrovega — papeža Leona XIII. vam je pa vsem, tudi najmlajšim popolnoma znano. Oni so jetnik v svoji lastni palači, oni so ubožec v svoji lastni deželi: ali vendar so neustrašen apostol vsega sveta, pridigar vseh stanov, posvaritelj vseh oblastnikov. Polni vlaki ljudi odvsod drdrajo v Rim gledat in občudovat to nepremagljivo pečino. Na videz je sicer stara in slaba od neštevilnih nalivov zgloodana oseba, pa bistra glava, zgovoren jezik in neupogljivo srce, ki se nobene sile ognja ali meča ne oplaši. „Non possumus!“ je njihov izrek in oster meč zoper nasprotnike: Ne moremo, ne smemo — jim zakličejo in vsa pravda

je skončana. Vsi upori in naporji so potem prazni; in naj bi se res pekla vrata odprla in izlazili vsi satani ter se jim pridružili vsi hudobneži, ki bodo skoz tista vrata romali — proti pečini sv. Petra nič ne opravijo, ker sam Jezus je to tako naravnal, govoreč: *Peter! ti si skala, in na to skalo sezidam svojo cerkev in pekel je ne bo premagal.* (Mat. 16, 18.)

3. Ako pa hočemo, da bi nam ta skala bila rešilna in zveličalna, se je moramo tudi vedno in močno držati. Kdor s te pečine skoči v morje nevere in pregrešnosti — se utopi ali vekomaj pogubi. Kdor pa se od nje utrpati ne dá, ne po hudobnežih, ne po satanu, ne po vseh močeh peklenških, on bo gotovo zveličan. — Na Nonsbregu blizu Kleša je kamenit most prek globoke Noče, ki ga imenujejo Pontalto t. j. visoki most. Kar moti in vrti se človeku, ki bi želel prek tega mosta gledati v grozno dolino, kjer globoki hudourniki mimo bobnijo. Tam sta bila svoje dni dva brata zaradi dedovine neke njivice v groznem prepiru. ter gresta k sodnji v Kleš, ki je mlajšemu bratu priznala pravdo. Ko domov gredoč prideta na most, zgrabi starejši mlajšega krčevito, ter ga pahne prek prijemače. Mlajši se ulovi na nekem pomolu mostovega kamena ter visi z vsem telesom nad groznim prepadom in prosi tako milo za pomoč, da bi se ga kamen bil usmilil. Starejši poskuša mu roko in prste razkleniti, ko pa ne more, gre po oster kamen, spet hitro prileti ter svojemu bratu prste preseka, da revež telebne v grozno globočino dereče vode. Na torišče te zgodbe so v kamen mosta vdolbli in vstavili sveti križ. (Sendhote d. hl. H. Jesu 1867, 9.)

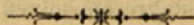
Tako močno in še močnejše se moramo tudi mi držati pečine sv. Petra, da dobimo nebeško dedovino. Saj imamo veliko mičnih izgledov hrabrih kristijanov, katere je satan po svojih zlobnih pomočnikih mučil in tolkel s kamenjem, železom po prstih in rokah, po glavi in životu, da je strah in groza brati ali slišati teh revežev nečloveške muke. — Nekateri so z železnimi biči pretepali do belih kosti, drugim z jeklenimi grebeni meso trgali z života, v rane pa so jim trosili soli in vlivali kisa. Zopet druge so natezali, da so jim žile v sklepih popokale, ali so jih gole valjali po ostrih črepinjah in bodelih kamenčkih. Nekateri so žgali z žarečim železom, ali so jih polagali na razbeljene železne plošče in posajali na železne stole, postavljene črez zapaljena kurišča. Neredkokrat so kristijane obešali za pete nad ognjišča, kamor so nadevali mokrih drv in zelenjadi, da so se v smradljivem čadu zadušili. Še druge so metali v kotle, napolnjene z vrelo vodo, smolo ali oljem; mnogim pa so hrbte polivali z raztopljenim svincem, so jih šivali v vreče, da se gibati niso mogli ter so jih teptali, ali pa so jih pometali v vodo, in polučali v jame med strupeno golazen. Nekateri so polili z medom, in za roke in noge privezali na stebre ob solncu, da jih je ali mrčes ugonobil, ali pa so polagoma zginili. Zopet drugim so trnje pod nohte zabadali, in raztopljeni svinec vlivali v zevajoče rane, posebno pa v prazne očesne votline in usta, ko so jim prej oči izkopali in jezik iztrgali. Pa kdo prešteje imena kristijanov, katere so pometali med

izstradane leve in razdražene rise; kdo pové število tistih, katere so kamenjali, križali, obglavili, zažgali? A kako so prenašali ti trpini strašne muke? Kako so sv. mučenci nepopisne bolečine prenašali? Stanovitno in potrpežljivo! Veseli so darovali za Jezusa življenje in kri, in še zahvalnice so prepevali v bridkih mukah svojih, tolažé se s tem, da je Jezus še več pretrpel za nje in da jih čaka zaradi kratkega trpljenja na zemlji večno veselje v nebesih. (Past. list. Lav. 1893, p. 7.)

Ali se vam, ljubi poslušalci! to pretirano zdi? O nikakor ne! Manjša je naša domišljija, kakor pa ajdovskih bričev satanska hudo-dobija. V dokaz tega nam je današnji sogodovnjak sv. Pavel, apostol; svoje grozne muke in nadloge sam popisuje: *Bil sem v mnogih nadlogah, večkrat v ječah, v ranah črez mero, velikokrat v smrtnih nevarnostih. Od židov sem jih petkrat po štirideset, eno manj, sprejel. Trikrat sem bil s šibami tepen, enkrat kamenjan, trikrat sem se s barko potopil, noč in dan sem bil v globočini morja, velikokrat na potih, v nevarnostih na vodah, v nevarnostih med razbojniki, v nevarnostih med rojaki, v nevarnostih med neverniki, v nevarnostih v mestu, v nevarnostih v samoti, v nevarnostih na morju, v nevarnostih med lažnjivimi brati; v trudu in reví, v mnogem čuvanju, v lakoti in žeji, v pogostih postih, v mrazu in goloti . . . Bog in Oče Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri je hvaljen vekomaj, ve, da ne lažem. (II. Kor. 23—31.)* In ko s takimi mukami ga še niso mogli ločiti od Jezusa, ne odtrgati od zveličalne pečine svetega Petra — vzame naposled kruti brič oster meč ter sv. apostolu Pavlu glavo odseka, in ga sv. Petru za vselej pridruži.

C. Sveta Terezija je ležala na smrt bolna. Ob svoji ločitvi se tolaži in reče: „To me veseli, da sem katoličanka!“ — Ljubi moji! to bo nekđaj ob naši smrtni uri tudi nas veselilo in tolažilo, če smo bili dobri katoličani; ako smo se skale sv. Petra vedno zvesto držali in krčevito oklepali: smrtné bolečine nas bodo sicer umorile, pa pekel nas premagal in pogubil ne bo. Saj je ljubi Jezus rekel današnjemu godovnjaku: *Ti si Peter in na to skalo sezidam svojo cerkev, in pekel je ne bo premagal. (Mat. 16, 18.)* Držimo se svetega Petra in Pavla; po njunem izgledu ljubimo milega Jezusa, če bi bilo treba tudi grozne muke trpeti, saj trpljenje sedanjega časa se ne dá primerjati prihodnji slavi, katera bo razodeta nad nami. (Rim. 8, 18.) Amen.

Simon Gaberc.

Pogled na slovstvo.

A.

1. **Pomladni glas**, posvečeni slovenski mladini III. Uredil Alojzij Stroj. Založili sotrudniki. Tiskala Katoliška Tiskarna v Ljubljani. — Ze v tretje so se nam oglasili ti prikupljivi mladinski glasi — ti ljubeznivi »mladostnih src odmevi«. Upam, da so, kakor mene, razveselili vsakega, kdor resnično ljubi našo mladino. Tukaj si ni kar nič pomisljati: ali smem brez skrbi vročiti to knjižico deklici ali dečku — otroku, kateremukoli? kajti brez najmanjšega spotikljaja je pisana od kraja do konca. A ne le v negativnem smislu me je razveselila ta ljubka knjižica, marveč tudi pozitivno bo delovala blagodejno na mlada srca; to nam namreč še ne zadostuje, da mladinska knjiga ni škodljiva, marveč pisana bodi tako, da bode imel mladi čitatelj res kaj koristi od nje, bodisi za um ali srce. Za oboje je tu lepo poskrbljeno. Za razširjenje znanja naj bi poskrbel posebno prvi daljši sostavek: »Sveti Oče Leon XIII.« Sicer se je to — recimo: v sedanjem času najimennitnejše življenje že semtertje opisovalo, n. pr. v Drobti-
nicah (tudi v posebnem odtisu), v Angeljčku III. itd., vendar je letos tako imennitna prilika, da popolnem opravičuje ta sostavek, tembolj, ker je jako spretno sestavljen. Enako se otročja igra: »Gospod iz Trsta« ozira na prevažni čin naše zgodovine, »Turki pri Sisku«; kjer se bo igrala, bo lepo poživila pri otrocih spomin tristoletnice. Večinoma pa so spisi tako osnovani, da mladini srce blažijo in k dobremu nagibljejo. Tudi pesmice nam ugajajo. »Učiteljski Tovariš« v svoji oceni očita preveč moralizovanja; mi tega nismo našli. Če so semtertje vpleteni neki dobrohotni opomini, to nikakor ni prisiljeno ali dolgočasno, marveč se naravno naslanja na jako mično pripovedovane zgodbe. Če vso knjigo preveva krščanski duh, jej to ni na škodo, marveč je ravno njena vrlina. Zunanja oprava je krasna. Ob kratkem: z dobro vestjo to mladinsko delce gorko priporočamo šolskim knjižnicam in posameznikom v darilo. Prodaja se v ljubljanski bogoslovnici pri gospodu izdajatelju ali v »Katol. Bukvarni« po 20 kr. mehko vezano, 30 kr. pa v karton.

B.

1. **Psychologie im Geiste des hl. Thomas von Aquin**. I. Theil. *Leben der Seele*. Von Dr. Mathias Schneid, Lyceums-Rektor und Seminar-Regens in Eichstädt. Paderborn. Druck und Verlag von Ferdinand Schöningh. 1892. 8°. Str. 360. Cena 3 gld.

Našim čitateljem ni treba šele praviti, da sem vzel to knjigo v roko s posebnim zanimanjem. Saj vsak pisatelj tako bistro išče v drugem pisatelju enakih nazorov in mislij, kakor jih ima sam. Če pa najde nasprotno ali vsaj neenake misli, obstoji pazno in pretehta pisateljeve dokaze. Tako se je godilo meni. Presojal bi lahko to knjigo s trojnega stališča: 1. Kakošna je sama na sebi in kakšen je njen pomen v dušeslovni vedi; 2. kako nam podaje nauk sve-tega Tomaža; 3. kako porablja nauk Akvinčanov za utemeljevanje in razširjanje dušeslovja. Knjigo treba soditi največ po drugem načinu, zakaj predstavlja se nam kot dušeslovje po naukih sv. Tomaža. In res se je pisatelj tesno oklepal sve-tega Tomaža, le prav malokdaj preminja — pa le prav malo — nauk angelskega

učenika. Gledé na njen namen torej smemo reči, da je g. pisatelj prav dobro zvršil svojo nalogo. Posebej lahko pohvalimo pregled in logični red v posameznih delih, jasno razlaganje, natančne pojme, tu pa tam tudi dokazovanje. Pisatelj navaja mnogo mest iz sv. Tomaža, v »terminih« se ga oklepa natančno, morebiti še prevečkrat rabi latinske izraze namestu nemških: tako ima čitatelj dušeslovje sv. Tomaža v primerni, ne posebno težki obliki pred seboj. Zato bode ta knjiga brez dvoma krepko podpirala temeljito učenje svetega Tomaža, hkrati bode pojasnjevala in zagovarjala njegove nauke. — Po kratkem uvodu govori v prvem delu najprej o čutnem življenju: o zunanjih, notranjih čutih, o čutnem poželju in o čustvih ali o srcu. Drugi večji del razklada višje življenje ali življenje našega duha: mišljenje, jezik, višje poželje ali voljo in stanje (habitus). Pisatelj se ozira vedno na druge nazore in jih ob kratkem zavrača. Pojasnjuje tu pa tam tudi razne slučaje iz življenja, da je razlaganje zanimivše.

Ne morem govoriti o celotnem dušeslovnem sestavu, ker ne pišem učene razprave. Kakor je znano, sloni vse razkladanje na podlagi dušnih zmožnostij. Ta metoda je res varna in lahka. A drugo vprašanje bi bilo, ali ni tako obdelovanje bolj opisovanje duševnega življenja, kakor veda o duševnem življenju. Zdi se mi, da se pisatelj vendar le preveč brani eksaktne metode v dušeslovju, ko tako odločno zmetuje »psihofiziko« (str. 84 i. dr.). Občutek ni sicer kvantitativna količina, a dá se primerjati občutek z občutkom in tako tudi kolikor toliko meriti. Pač menda sam pisatelj ne misli, da je s svojimi opazkami izpodbil psihofiziko.

Odlična stran v tem dušeslovju je razlaganje nadčutnega življenja, umskega spoznavanja. Senzualisti so na tem polju kakor bi bili na ledu. Kako lepo spričevalo je za katoliško modroslovje, da poudarja prav to umsko spoznavanje in uči razloček med umom in med čuti!

Ker na katoliški strani prav dušeslovje preveč zanemarjajo — če tudi imamo nekaj hvalevrednih del, — zato pozdravljamo to delo z veseljem in želimo, da bi zmožne modroslovce vspodbudilo k pogumnemu napredovanju v tej najvažnejši modroslovni stroki.*)

Založnik je izdal tudi to delo v lepi obliki, zato se ti rada prikupi.

2. Lebensbilder aus dem Serviten-Orden. Gezeichnet und zusammengestellt von P. Bernard M. Spörr, Servitenordenspriester der tirolischen Provinz. Mit Approbation des Fb. Ordinariates Brixen, und Erlaubnis des Ordensobern. II. Band, Innsbruck. Druck und Verlag der mar. Vereins-Buchhandlung & Buchdruckerei. 1892. 8°. Str. 704. Cena 3 gld. — kr. — Veliko število servitov ali redovnikov-služabnikov Marijinih nam opisuje ta knjiga. Nič manj jih ni, kakor 432. Le nekateri izmed njih so blaženi, drugi so se odlikovali z lepimi čednostmi in umrli v »sluhu blaženosti«. Navadnemu čitatelju je večina izmed teh služabnikov božjih neznana. Tu sreča razne čednosti, značaje, vzglede, milosti in darove božje. Vmes so natrošeni lepi nauki, primeri in popisi, na koncu pa je opis sloveče senarske gore pri Florenciji. Za vspodbujanje in vneemanje, kakor tudi za koristno in bogoljubno razvedrilo je ta knjiga jako pripravna. Jednako bi se

*) Ocenjevalec, ki je spisal slovensko dušeslovno delo, namerja o priliki natančneje razpravljati dušeslovne nauke peripatetično-skolastične. Pis.

dala rabiti za pridige o Mariji. Podobe so preproste pa lepe in dostojne. Le dobro delo storimo, ko jo priporočamo.

3. **Der heilige Franciscus von Assisi** und sein Jahrhundert mit Beziehung auf Politik, Wissenschaft und Civilisation. Studien von F. Prudenzano, Professor a. d. Universität in Neapel. Autorisierte Uebersetzung aus dem Italienischen nach der X. Auflage von P. Philibert Seeböck, Ord. S. Fr. Im Auftrage des hochwürdigsten P. Ordensgenerals. Innsbruck. Verlag der marianischen Vereinsbuchhandlung. 8°. Str. 215. Cena 70 kr. — Kakor kaže naslov sam, podaje se nam v knjigi jako obširna tvarina. Seveda ne more biti obdelovanje temeljito na tako omejenem prostoru. Zato je pa tem preprostejše in umevnejše. Opisuje se najprej dōba pred sv. Franciškom, da zvemo, na kakšno polje je stopil naš svetnik. Enako pa se popisuje tudi razvoj vere in omike po sv. Francišku, da se nam razjasni njegov pomen in vpliv. Seveda vidimo tu delovanje njegovih sinov, frančiškanov, ki so delovali in delujejo kot poslanci njegovi na vseh straneh. Na koncu je iz Dantejevega »Paradiso« XI. spev, ki poveljuje ubogega Asižana divno pa pravično. Knjiga pojasnjuje omikancem, kako moč ima v zgodovini ubogo redovništvo. Pisava je vneta, navduševna. Tu pa tam se pač zdi, da je stvar nekoliko površna; komično n. pr. se glasi: »Berühmt sind seine (Fr. Mayrons) Commentare — zum Maestro delle sentenze des Peter Lombardus« (Str. 162).

4. **Dr. Valentin Thalhofer**, Dompropst in Eichstätt. Lebensskizze, entworfen von Dr. Andreas Schmid, Direktor des Georgianums, o. ö. Universitätsprofessor, erzbischöflicher geistlicher Rath zu München. Kempten. Verlag der Jos. Kölschen Buchhandlung. 1892. 8°. Str. 65. — Znani razlagalec psalmov, pisatelj liturgijskih spisov itd., ima v tej knjižici res dostojen in častljiv spomenik. Rodil se je Thalhofer v Unterrothu blizu Ulma 21. jan. leta 1825, umrl 17. septembra 1891. Knjiga je pisana vsa z ljubeznijo, s pijeteto, vrh tega ima lepo svetlotisno sliko Thalhoferjevo in 13 drugih slik. Cena knjižice je 60 kr.

5. **Das Officium defunctorum** nach dem Wortsinne und für das liturgische Verständniss erklärt von F. A. Hoeyneck, Pfarrer in Kleinerdingen. Mit Approbation des hochw. bisch. Ordinariates Augsburg. Kempten. Verlag der Jos. Kölschen Buchhandlung. 1892. 8°. Cena 1 gld. 68 kr. — V tej knjigi se razlaga officium za verne duše v obče, pa v posameznih delih. Najobširnejši del v knjigi je razlaganje psalmov pri jutranjicah in hvalnicah mrtvaškega officija. Razlaganje se ozira na pomen pri mrtvaških opravilih. — Predmet je torej jako specijalen, a škodilo nikakor ne bode duhovnim pastirjem, ako bodo pomenljivi in tehni mrtvaški officij prav dobro umevali.

6. **Das unblutige Opfer des Neuen Bundes**, von L. C. Businger. Mit bischöflicher Genehmigung und einem Vorworte von Sr. Gnaden, dem hochwürdigsten Herrn Augustinus Egger, Bischof von St. Gallen. Zweite unveränderte Auflage. Fulda. Druck und Verlag der Fuldaer Actiendruckerei. 1893. 8°. Str. 103. Cena 48 kr. — Kdor hoče imeti popoln pa kratek nauk o sv. maši, o njenem bistvu, delih, sadovih, pa tudi o sv. liturgiji, dobi v tej knjigi, česar potrebuje. Imenovani šentgallenski skof piše o njej: »Po vsebini in obliki je izvrsten pripomoček, da vzgojimo druge in sebe za udeleževanje pri službi božji. Najprej mislim na dijake in pa na omikane može.« Pisatelj govori o dogmatični podlagi sv. maše, o predpodobah in obljubah starega zakona, dokazu iz novega zakona,

potem v drugem delu o bistvu in obredu svete maše, v obče in posebej. Razlagajo se molitve, pomen obredov itd. Ne dvomim, da bodo tudi naši čitatelji pridobili sadov iz tega berila, bodisi zase, bodisi za druge.

7. Lehrschule des geistlichen Lebens in Betrachtungen auf alle Tage des Jahres. Systematisch dargestellt mit den nothwendigsten Gebeten von Josef Moppey, Beneficiat in Werbach. Mit Guttheissung des erzbischöflichen Ordinariates Freiburg. Kempten. Verlag der Jos. Kösel'schen Buchhandlung. 1893. 8°. Str. 666. Cena 1 gld. 62 kr. — Prav prijazna in prijetna knjiga za premišljevanje! Vseh beril je 320, zraven še spredaj poduk o duhovnem življenju in premišljevanju in na koncu navadne molitve. Berila za vsak dan so razvrščena po stvarnem redu: na poti življenja gremo od nepopolnosti do popolnosti. Nič drugega ne rečem kakor: Oni duhovni, ki nimajo časa za dolgo premišljevanje in ne jemljó radi v roko debelih knjig, poprimejo naj se vsaj te ali kake druge majhne. V večnosti jim bode donasala sadú.

8. Eschatologie oder die letzten Dinge, dargestellt nach der Lehre der katholischen Kirche von Dr. J. H. Oswald, päpst. Hausprälat und Professor am königl. Lyceum Hosianum zu Braunsberg. Fünfte verbesserte Auflage. Mit Erlaubnis des hochwürdigsten Fürstbischofs von Paderborn. Paderborn. Druck und Verlag von Ferdinand Schöningh. 1893. 8°. Str. 409. Cena 2 gld. 76 kr. — Oswald, znani izvrstni nemški dogmatik, je izdal skoro pred 25 leti nauk o poslednjih rečeh ali eschatologijo. Obdelal je potem vse druge dele dogmatike, in vse njegove knjige so jako priljubljene. Toda za najboljše štejejo »Eschatologie«, kakor je tudi pisatelju samemu najbolj priljubljeno. Oswaldova dogmatična dela se odlikujejo ne samo s tem, da so spisana v pravem duhu sv. vere, na podlagi najboljših katoliških učencikov, ampak se ozirajo tudi na našo pamet, na modroslovje. Kako temeljito razlaga marsikatero razodeto resnico! Poleg tega je tudi oblika njegovih del vzgledna. Oswald piše umevno in prijetno, a to nič ne škodi njegovi temeljitosti. Brez dvoma se bodo Oswaldova dela dolgo ohranila pri nas in ne bodo tako hitro zastarela, kakor je zastarelo mnogo drugih.

Peta izdaja »Eschatologie« se ne razločuje dosti od četrte: ista velikost (skoro bi dejal, do vrstic), ista uredba. Pisatelj sam omenja, da je »naradil nekoliko poprav in dostavkov.« Oddelki so trije: 1. Die besondere Vollendung; 2. die Verbindung der diesseitigen mit der jenseitigen Kirche, oder: Die Gemeinschaft der Heiligen; 3. die allgemeine Vollendung. O drugih stvareh ni ni treba poročati, mislim, da tudi ni treba knjige priporočati, ker se že sama dovolj priporoča.

Dr. Fr. L.

9. Philosophisches Jahrbuch. Auf Veranlassung und mit Unterstützung der Görres-Gesellschaft herausgegeben von Dr. Constantin Gutherlet. Professor an der philos.-theol. Lehranstalt in Fulda. Fulda 1893. Druck und Commissions-Verlag der Fuldaer Actien-Druckerei. 8°. — Zopet opozarjamo na ta izvrsten modroslovni časopis, ki izhaja štirikrat na leto na 7—8 polah in stane 5 goldinarjev 40 kr. Ta list je mnogostransk in se ozira na novo modroslovje, kakor tudi sorodne vede. O priliki izpregovorimo še kaj več.

Dr. Fr. L.